A°. 1855. N°. 229.

DINGSDAG 25 SEPTEMBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deez COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

De Burgemeester der stad Utrecht brengt ter kennis der Ingezetenen, dat vergadering van den Raad zal worden gehouden op Donderdag den 27. September 1855, des namiddags ten een ure.

Utrecht 24 September 1855.

De Burgemeester voornoemd,
N. P. J. KIEN.

UTRECHT 25 September.

Langzamerhand komen wij nu op de hoogte der berigten van den 8. dezer. Het rapport van generaal *Simpson*, waarvan wij reeds in ons laatste nommer spraken, hebben wij thans in zijn geheel nagenoeg kunnen overnemen. Wij hebben het reeds gezegd: 't bevat niet dat, wat wij eigentlijk wel verlangden. 't Is kort, en van veel gewigtige bijzonderheden ontbloot.

De Simois is echter te Marseille aangekomen, even als de stoomboot Carmel, beiden met de verlangde korrespondentiën uit de Krim, waaronder dan ook het officiële verslag van maarschalk *Pelissier*.

Reeds, onder Marseille, hebben wij enkele berigten, door die schepen bekend gemaakt, medegedeeld.

Daaronder is wel het belangrijkste, door een Konstantinopelsch dagblad medegedeeld: dat prins *Gortschakoff* aan maarschalk *Pélissier* heeft laten vragen, om 15,000 zieke Russen te willen doen verzorgen, voor 't geval dat het Russiesche leger naar Perekop mogt terug trekken.

Die vraag is van veel beteekenis; 't is echter nog onbeslist, of die van toepassing zal zijn na een verloren veldslag, of na het geregeld aftrekken der Russen.

Intusschen neemt het geallieërde leger nieuwe stellingen in, tusschen Balaklava en de Tchernaja. Volgens eene dépêche, is het Fransche leger deze rivier reeds overgetrokken, op het vernemen, dat de Russiesche opperbevelhebber de positiën bij de Tchernaja reeds had verlaten.

De Duitsche dagbladen verzekeren, dat nieuwe onderhandelingen zijn aangevangen tot verkrijging van den vrede. Pruissen had zich reeds tot Engeland en Frankrijk gewend, om als bemiddelaar op te treden. De geallieërden moeten het kabinet van *Frederik Wilhelm* echter gracieuselijk voor zijne moeite hebben laten dank zeggen.

Uit Parijs meldt men thans van goederhand, dat de mogendheden voortaan geene voorstellen zullen aannemen dan die direkt van Rusland zullen uitgaan.

Na 't ontvangen van officiële rapporten uit de Krim zal eerst Engeland een vreugdedag voor de verovering van Sebastopol houden. De koningin heeft bepaald dat een dankdag zal worden gevierd, eerst door dankzeggingen in de kerken, terwijl de dag verder zal worden toegewijd aan volksfeesten.

De onzekerheid werwaarts de Keizer van Rusland zich begeeft, is eenigzins opgelost. Uit Berlijn is de tijding ontvangen dat de Czaar den 13. te Moskou was aangekomen. *Le Nord* kan zich ook van den bestaanden twijfel desaangaande geen begrip vormen; dat blad zegt: „Ik heb immers gezegd, dat de Keizer naar Nikolaïef gaat.”

Uit Denemarken ontvangt men thans de tijding, dat het ongelukkige proces tegen het afgetreden Kabinet den 10. Okt. zal aanvangen. De advokaat-generaal *Brock* is belast de beschuldiging in naam der Tweede Kamer vast te houden.

De konsistorie te Rome zal den 27. dezer aldaar geopend worden. Men verzekert dat de Paus, afgescheiden van de aanhangige kwestiën met Zwitserland en Spanje, of van de benoeming van de 4 bisschoppen van Frankrijk, zich in zijne allokutie bepaaldelijk zal bezig houden met het konkordaat met Oostenrijk gesloten.

Keizer *Napoleon* heeft een krediet van 10,000,000 franks geopend voor den minister van binnenland, ten einde daarmede te kunnen voorzien in de aanstaande behoeften voor den arbeidenden stand in den naderenden winter.

Te Parijs spreekt men, hoewel nog in het onbepaalde, van een belangrijken voorzorg-maatregel; er zou namelijk sprake zijn van de hernieuwing van het Wetgevend Ligchaam, na de zitting van 1856, hoewel de konstitutie aan het gouvernement het regt geeft om de Kamer, zoo als zij is zamengesteld, een jaar langer te verdagen; redenen van elektorale strategie zouden tot dit besluit hebben geleid. Onder de namen voor gouvernementale kandidaten vindt men er eenigen die gehecht schenen aan de legitimistische gevoelens of traditiën.

l'Univers verzekert, dat de moeijelijkheden, welke tusschen de regering van Napels en Rome, en voornamentlijk met de jezuiten gerezen waren, tot schikking zijn gekomen.

— Heeft de gewoonte het bijna tot regel gemaakt, dat alleen de verjaardagen der telgen van vorstelijken stam in de dagbladen worden herinnerd, niemand zal het ons euvel duiden, dat wij heden eene uitzondering op dien regel maken — eene uitzondering voor onzen geliefden volksdichter *Tollens*, die heden zijn 75 verjaardag viert. Heil den echt Hollandschen zanger, die het nationaal gevoel, in zoo menig opzigt, zoo vaak woorden gaf, — wiens naam met eerbied en liefde door oud en jong, door rijk en arm wordt genoemd, en die in aller harten leeft. Zegen ruste op den ouderdom des dichters, wiens hart jeugdig bleef! Lang nog geniete hij, bemind en geëerd van allen „*wie Neêrlandsch bloed door de aderen vloeit,*” het goede aan iederen leeftijd verbonden! Moge hij in ruime mate de vruchten van zijn wel besteed leven tot in klimmende lengte van dagen inoogsten! *Arnh. Ct.*

— Prins *Frederik der Nederlanden* is eergisteren op reis gegaan naar Petersburg, om HD. gemalin te gaan afhalen. Gisteren is Z. K. H. Arnhem gepasseerd.

— Uit het verslag van de kommissie der Tweede Kamer, in welker handen was gesteld de opgave, wegens den verkoop van domeinen over den jare 1854, blijkt, dat in dat jaar openbaar zijn verkocht 77 perceelen, voor *f* 367,115; dat het domaniale tiendregt is afgekocht van 1385 bunders voor *f* 141,597 (welke afkoop in 't jaar 1853 van 563 bunders heeft bedragen *f* 41,592); dat zijn afgekocht 1257 dominiale prestatien, voor *f* 66,135, waaronder van zeer geringe sommen, als 2, 1½ en ½ cent; — en dat zijn aangegaan drie dadingen. De kommissie vermeent dat aan de Kamer kan blijken, dat geregeld met den verkoop der vervreemdbare domeinen wordt voortgegaan, en alzoo aan de wet van 29 Augustus 1848 wordt voldaan.

:— Uit de bescheiden der regering over de staatsbegrooting voor 1855, blijkt, dat het haar aangenaam is te kunnen mededeelen, dat de daartoe noodige arbeid zoo ver is gevorderd, dat het wetsontwerp, door art. 71 der grondwet vereischt, nopens de zamenstelling en bevoegdheid van den raad van state, in den loop der zitting aan de beraadslaging der Staten-Generaal zal kunnen worden onderworpen.

*— Wij vernemen dat het berigt, onlangs in sommige dagbladen medegedeeld, alsof de minister van oorlog baron *Forstner van Dambenoy* zou zijn of worden benoemd tot Gouverneur-Generaal van Ned. Oost Indie, ten eenemale ongegrond is.

— Voor de markt van gisteren 24 Sept. zijn aangegeven 592 paarden. De markt was levendig; er waren Fransche en andere koopers, die de goede paarden duur opkochten.

:— Naar men verneemt, zijn door Z. K. H. prins *Frederik* bij zijn laatst bezoek in Rusland een achttal paarden aangekocht, ten einde alhier op een van zijne goederen eene stoeterij van Russische paarden aan te leggen.

— De Amsterdamsche Kamer van Koophandel heeft een adres aan den gemeente-raad dier stad gerigt, met verzoek om de verordening, betreffende het gemaal, niet aan te nemen.

*— Uit Abcoude Proostdij schrijft men ons, dat aldaar tot wethouder is benoemd, in plaats van den heer *G. Blom*, de heer *P. Brouwer*.

— De fondering voor het gedenkteeken van het metalen kruis te Amsterdam is aldaar reeds aangenomen voor *f* 3,600.

— Te Werkendam is men verlangend naar het oogenblik, dat de afschaffing van de belasting op het gemaal zal zijn ingegaan. Herhaaldelijk en ook thans, is men aldaar door wind-stilte bijna geheel van meel ontbloot.

— De zaak van jhr. *Salvador* en *Fongers*, thans voor het Prov. hof van N. Holland in behandeling, zou gisteren in openbare audientie worden behandeld. Ze is echter, op verzoek van den verdediger, mr. *A. de Pinto*, weder uitgesteld tot den 1. Oktober aanstaande.

— Eergisteren werden te 's Bosch achtervolgens binnengebragt, zoo wij vernemen, twee opperwachtmeesters, eenige wachtmeesters en brigadiers van het in Tilburg garnizoen houdend korps dragonders, beschuldigd van het ontvreemden van haver. (*N. N.*)

— De *Fakkel* deelt aan zijne lezers den onaangenamen indruk mede, dien het Koninklijk besluit op haar gemaakt heeft, betreffende de verwijdering uit het land van den heer *de Geest*. Dat blad vraagt: „waar moet het heen!” — „Wij hebben niet te vragen, zegt dat blad, wie was *de Geest* in Belgie? Maar wat heeft hij bij ons te lande misdreven, dat het Besluit *regtvaardigt?*”

— De heer *I. F. Warninck*, R. K. priester en pastoor te Borne, heeft zich bij akte van den 21. jl. in kassatie voorzien tegen het arrest van het provinciaal geregtshof in Overijssel, van 20 dezer, waarbij hij ter zake van het verrigten van openbare godsdienstplegtigheden op eene niet beslotene plaats, is verklaard te hebben gehandeld in strijd met de wet, en veroordeeld in de kosten der procedure.

Het openbaar ministerie heeft na die aanteekening door den veroordeelde, zich mede tegen dat arrest in kassatie voorzien. *Zwol. Ct.*

*— Uit Meppel schrijft men ons van den 9. Sep.: Maakten wij onlangs in een vorig no. van dit blad melding van eene hier tot stand gekomen nuttige inrigting, die, zoo wij meenen, de eenigste van dien aard in deze provincie is en uitsluitend ten behoeve der armen kinderen is bestemd, om namelijk in eene voor die kinderen gebouwde gymnastische school de ligchamelijke ontwikkeling meer te bevorderen, thans kunnen wij van eene inrigting van tegengestelden aard gewagen, die eveneens, dat echter wel te bejammeren is, zeer spaarzaam zoo in deze omstreken als elders wordt aangetroffen: het geldt nu de hier opgerigte zondag-school, ten einde daardoor op krachtige wijze werkzaam te zijn aan de zedelijke en

verstandelijke ontwikkeling van eene bijna geheel verwaarloosde volksklasse, die men in alle steden in meerdere of mindere mate aantreft en meestal zeer weinig van het blinde heidendom, zooals men dat wel eens noemt, verschilt; dit is treurig voor een beschaafd land, gelijk het onze is; zulks moest niet zoo zijn. Deze bemoeijing uitgegaan van de hier bestaande talrijke vereeniging: „Niets goeds is te gering voor den zegen des Heeren," makende eene onderafdeeling uit van het Bijbel- en Zendeling-genootschap, kan dus niet anders dan edel en loffelijk genoemd worden en wij wenschen dat allen, die daartoe wel hebben willen medewerken, eerlang de heerlijkste vruchten op hunne onvermoeide pogingen mogen aanschouwen. Deze school is heden met een 70tal van de in hooge mate verwaarloosde wezens, waarop men inderdaad met groot medelijden moest nederzien, in tegenwoordigheid van bestuurders, enz. op eene gebruikelijke wijze geopend, houdende onze oudste leeraar, *A. W. Kamp*, daarbij eene treffende toespraak, die op veler gemoed der aanwezigen een zigtbaren diepen indruk maakte.

*— Uit Hellevoetsluis schrijft men ons van den 23. Sept.: „Naar men verneemt, zal de kommandant van Zr. Ms. schoenerbrik Macasser, jhr. *H. P. de Kock*, met den 1. Oktober aanstaande de betrekking aanvaarden van inspekteur over het loodswezen te Willemsoord, in plaats van den kapt. luit. t/z. *J. D. Wolterbeek*, en in het bevel over de Macasser worden vervangen door den luit. t/z. 1. kl. *J. E. Buys*. Genoemd vaartuig zal waarschijnlijk weldra naar de Middellandsche zee worden gezonden.

„Zr. Ms. stoomschip Merapi is in het drooge dok gehaald om te worden gereed gemaakt voor den dienst; de stoomketels voor dat vaartuig zijn in aanmaak te Feijenoord."

DEN HELDER 22 Sept.

Te Texel uitgezeild Prins Frederik der Nederlanden, kapt. *Rotgans*, naar Batavia; Derkina Titia, kapt. *v. Zijp*, naar Batavia; Louiza Christina, kapt. *Peters*, naar Suriname.

HELLEVOETSLUIS 24 Sept.

Uitgezeild Herman, kapt. *van Veldhoven*, naar Batavia.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 24 *Sept.* 1.70 El; + AP., 8.69. Gev. 6 d.
Keulen, 23 *Sept.* 8 v. 2 d. Rijnl. Gev. 6 d.

INGEZONDEN.

Mijnheer de Redakteur!

Ten volle beämende den inhoud van het in uw nummer van gisteren voorkomende artikel handelende over de afschaffing van de plaatselijke belasting op het gemaal — veroorloof ik mij nog de volgende opmerkingen, min of meer *dat* onderwerp rakende. Gewoonlijk en bijna algemeen houdt men het er voor, dat de ziekte, waardoor een groot gedeelte aardappelen verloren gaat, als eene nationale ramp te beschouwen is, waaronder evenwel hoofdzakelijk de mindere klasse lijdt. Zoo lang er geen surrogaat voor die *maagvullers* bestaat, kan men er ook bezwaarlijk een ander denkbeeld over hebben, maar ben ik voor mij toch overtuigd, dat, welk ander voedsel men ook voor den aardappel in de plaats stelt, zulks altijd als eene *aanwinst* moet beschouwd worden, en beweer ik ten stelligste, dat op die voorwaarde het afschaffen van den aardappel, als *hoofdvoedsel* namelijk, veeleer als een nationale zegen moet worden aangemerkt. Immers de aardappelplant behoort tot de vergiftige gewassen (solaneae) en hoe gering ook, is het zeker dat in den aardappel van dat vergift (solanine) aanwezig is, dat enkel door het kooken grootendeels zijne nadeelige eigenschappen verliest; ik zeg *„grootendeels"* omdat ik wel overtuigd ben, dat de klierziekte thans vooral onder de, bijna uitsluitend van aardappelen levende, bevolking aan dat voedsel zijne weelderige ontwikkeling te danken heeft, terwijl men mede welligt de zoo veelvuldig voorkomende *scherpten in het ligchaam* (s. v. v.) spoedig zoude zien verminderen, als een ander voedsel, het zij dan Maïs of Cibaria, Linzenmeel, of aardpeer den aardappel *als hoofdspijs* vermogt te verdringen.

De afschaffing van de belasting op het gemaal nu, zal tot de vervulling van dien wensch voorzeker ook het hare bijbrengen en zal het brood, zoo belangrijk veel voedzamer als de aardappel, welligt *betrekkelijk* tevens minder in prijs worden als *dat*, het menschelijk physiek ten gronde rigtende, *maagvulsel*.

Ten hoogsten vereer ik dus de pogingen van allen die door de opheffing van de genoemde belasting, dat doel wilden helpen bereiken; — maar zal men daarin slagen? Zal zelfs die geheele ontheffing van belasting wel eenige vermindering in den prijs van het brood aanbrengen? Onze vurigste wensch is nog altijd twijfel en is voor mij die twijfel „vrees" geworden, toen mij het volgende feit van goed onderrigte zijde ter oore kwam: Zoo als U bekend is, bewoon ik eene vrij groote landstad; rondom zijn zeer vele dorpen; op de meesten vindt men graanmolens. De molenaars vinden een vrij goed bestaan, gedeeltelijk in hun maalloon, gedeeltelijk evenwel ook door te smokkelen; de laatste emolumenten vervallen natuurlijk, de belasting op het gemaal afgeschaft zijnde.... ils sont vôlés!.... Om nu daarin te voorzien en zich schadeloos te stellen, is thans iemand rondloopende met den last om alle in den omtrek wonende molenaars (omstreeks 50) te convoceeren, ten einde onderling eene overeenkomst aan te gaan om, na opheffing van de belasting voornoemd, *gezamenlijk het maalloon te verhoogen*. Als nu ook de bakkers en misschien meer anderen, tot zoodanige maatregelen besluiten, dan vrees ik dat de behoeftige, van de enorme opoffering door het land geleden, al zeer weinig voordeel zal ondervinden.

21 Sept. J. v. B.

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

In de zitting van de Tweede Kamer van gister heeft de heer *Groen van Prinsterer*, nadat zijne geloofsbrieven in behoorlijke orde waren bevonden, de vereischte eeden afgelegd, en als lid der vergadering zitting genomen.

De beraadslaging over het adres van antwoord is geopend, welk adres luidt als volgt:

SIRE!

§ 1. De Tweede Kamer der Staten-Generaal acht het een groot voorregt, terwijl elders de oorlog voortduurt, hare werkzaamheden te hervatten onder den indruk der geruststellende verzekering, door Uwe Majesteit gegeven, dat betrekkingen van welwillendheid en vriendschappelijke gezindheid tusschen dit Rijk en de andere Mogendheden blijven bestaan.

§ 2. Nederland heeft behoefte aan eene strikte onzijdigheid, die aanspraak geeft op de eerbiediging der regten, daaraan verknocht.

§ 3. Het verheugt ons dat zee- en landmagt bij voortduring door krijgstucht en pligtsbetrachting de goedkeuring Uwer Majesteit verwerven.

§ 4. Met belangstelling zien wij de uitkomsten te gemoet der zorg van Uwe Majesteit voor de vermeerdering van het materieel der marine.

§ 5. Bij het groot gewigt, dat Nederland hecht aan den bloei zijner kolonien en overzeesche bezittingen, strekt het ons tot genoegen, van Uwe Majesteit te vernemen, dat vrede en rust aldaar heerschen, en dat, bij verbeterden gezondheidstoestand der bevolking van Nederlandsch Indië, ook de staat der gewassen gunstig mag genoemd worden.

§ 6. Wij verheugen ons, dat de vroeger aangewende en door de Regering Uwer Majesteit voortgezette pogingen om in het Rijk van Japan eenige wijziging te verkrijgen in het aldaar tot dusverre gevolgde stelsel van uitsluiting, niet zonder vrucht zijn gebleven. Wij vertrouwen, dat de Japansche regering, bij het verleenen, van voorregten aan andere natien, hare oude betrekking tot Nederland niet uit het oog zal verliezen.

§ 7. Aangenaam was ons de mededeeling, dat de Staatskommissie, die over den toestand der slaven-bevolking in de overzeesche bezittingen geraadpleegd werd, onlangs verslag heeft uitgebragt, omdat hierdoor ons het verblijdend uitzigt wordt geopend op de spoedige indiening eener wet, die zal kunnen leiden tot afschaffing der slavernij allerwege in die bezittingen.

§ 8. Toen in den afgeloopen winter ons vaderland door watersnood zwaar geteisterd werd, was het een verblijdend verschijnsel, dat, op het grootmoedig voorbeeld van Uwe Majesteit, landgenooten en vreemdelingen zich beijverd hebben, de geledene rampen te lenigen.

§ 9. Hartelijk wenschen wij, dat, onder de bescherming van Uwe Majesteit, de zedelijke ontwikkeling der natie moge vooruitgaan; dat de nijverheid, in haren werkkring onbelemmerd, steeds hoogere vlugt neme; dat werken van openbaar nut met moed ondernomen, met volharding tot stand gebragt worden; dat de landbouw overvloedige vruchten schenke; en dat door herstel van den vrede in Europa handel en scheepvaart de gelegenheid heropend zien om zich meer en meer uit te breiden.

§ 10. Met welgevallen vernamen wij, dat de geldmiddelen, bij voldoende opbrengst der belastingen, in gunstigen staat verkeeren en gelegenheid schenken om met het delgen van schuld voort te gaan.

§ 11. Reeds voorlang, Sire! had de natie er aanspraak op, dat aan het vijfde der additionele artikelen van de Grondwet volledige uitvoering wierd gegeven; en het was ons daarom aangenaam, van Uwe Majesteit te vernemen, dat, ter bereiking van dat doel, ons weldra wetsvoordragten ter overweging zullen worden aangeboden.

§ 12. Wij beseffen, Sire! het gewigt onzer roeping, om in gemeen overleg met Uwe Majesteit de belan[gen] van het Nederlandsche volk te bevorderen en verzeke[ren] gaarne, dat wij onder dankbare waardering der vele rijke zegeningen, door den Almagtige aan Nederland [ge]schonken, zullen trachten te beantwoorden aan het[geen] Uwe Majesteit en het Vaderland regt hebben van ons verwachten.

Op § 5 is een amendement door den h[eer] *Sloet* voorgesteld, om namentlijk daar bij te voeg[en]: Het is onze innige wensch, Sire, dat met den voo[r]uitgang van de stoffelijke welvaart van de bevolk[ing] in onze kolonien en overzeesche bezittingen, h[are] zedelijke en wetenschappelijke ontwikkeling gelij[ken] tred houden."

De heer *v. Goltstein* heeft zich, namens de kom[missie] daartegen verklaard, op grond dat men, ter za[ke] van het aangenomen beginsel, niet verder behoor[t] te gaan dan de aanspraak, en dat buitendien de ui[t]drukking „bloei" is algemeen, en zoowel betreft h[et] stoffelijke als het zedelijke.

Nadat de heer *Rockussen* zich tegen het amen[dement] verklaard, en daarentegen de heer *Thorbecke* h[et] ondersteund had, is hetzelve aangenomen met [..] tegen 20 stemmen. Eenige andere voorgestelde amendementen zijn verworpen, waarna het ontwerpadr[es] met algemeene stemmen is aangenomen.

R U S L A N D.

PETERSBURG, 20 September.

De prins *Gortschakoff* deelt van den 17. Sept. des avonds het volgende mede:

„De vijand heeft nog niets ondernomen tegen de noorderzijde van Sebastopol. Zijne troepen trekken tusschen Balaklava en Tschernaja bijeen. Uit de valei van Baïder doet hij verkenningen aan onze linkerzijde.

D U I T S C H L A N D.

WEENEN, Zondag 22 September.

Men heeft tijdingen uit Napels ontvangen. Zij bevestigen de verandering van het ministerie. De minister van oorlog, veldmaarschalk prins *Ischitella* is afgetreden, met behoud van zijn traktement. De brigadier van de gendarmerie, *F. Ant. Winspeare*, is benoemd tot sekretaris van staat; de generaal *Ficena* tot minister van oorlog, ter vervanging van prins *Ischitella*; en de heer *Bianchini* tot direkteur van politie, ter vervanging van den heer *Mazza*, die afgetreden is.

Men hoopte dat deze veranderingen voldoening aan de Westelijke magten zullen geven.

BERLIJN, Maandag 24 September.

Volgens berigten uit Moskau, is keizer *Alexander* den 13. Sept., des avonds 11 ure, in begeleiding van de keizerin, zijne kinderen en de hertogin *van Leuchtenberg*, aldaar aangekomen. De stad was fraai verlicht.

— 4 pCt. $94^{3}/_{4}$; N. L. $108^{1}/_{2}$; bank 117.

HAMBURG 23 September.

De Fransche vloot, zamengesteld uit het schip Austerlitz, het fregat Saône en drie bombardeerbooten, heeft heden Kiel verlaten, om naar Frankrijk terug te keeren.

— Men verzekert alhier, dat het vliegend eskader van den s. b. n. *Watson* in den laatsten tijd verdubbelde waakzaamheid betoont ten opzigte van onzijdige schepen uit de Oostzee-havens, die zich in de golf van Bothnie bevinden, en aan welke het dezen geheelen zomer schijnt gelukt te zijn om in de Finlandsche havens aanzienlijke hoeveelheden artikelen van zoogenaamde oorlogs-kontrabande in te voeren; tot dusver heeft men echter niet vernomen dat de Engelsche kruisers een enkel dezer schepen hebben in beslag genomen.

Onze senaat heeft aan een Franschen kapitein, die zijne ekwipage en soldaten met hunne wapenen had doen ontschepen, vergunning verleend om zijne mariniers zonder wapenen op het grondgebied der republiek te doen oefenen.

Op het eiland Helgoland bevinden zich weder 350 manschappen, bestemd voor het Britsche vreemdenlegioen.

E N G E L A N D.

LONDEN, 23 September.

H. M. de koningin heeft bevolen, dewijl het rapport van generaal *Simpson* nu bekend is, dat er openbare feesten zullen plaats hebben, en de behaalde zege tevens door een' openbaren dankdag zal gevierd worden; zijnde echter die dag nog niet bepaald. Tevens zal er eene buitengewone editie van de *London Gazette* verschijnen, met opgave der belooningen voor generaal *Simpson* en anderen.

— Eene nota, door den minister van oorlog aan de dagbladen gerigt, behelst, dat hij, op de vraag van familien der gekwetste officieren in de Krim, zich tot generaal *Simpson* gewend heeft, die, door eene depêche, gedagteekend van den 20. Sept., hem heeft geantwoord, dat hunne herstelling op eene voldoende wijze vooruitging.

— Ziehier de tekst van het door generaal *Simpson* aan den Engelschen minister van oorlog toegezonden rapport betrekkelijk de jongste gebeurtenissen voor Sebastopol.

„Voor Sebastopol, 9 September.

„Mylord,

„Bij mijne dépêche van den 4. dezer had ik de eer u te melden, dat genie- en artillerie-officieren der geallieerde legers aan den generaal *Pelissier* en aan mij een rapport hadden ingediend, waarbij werd voorgesteld om de bestorming den 8. dezer, na een hevig, gedurende drie uren onderhouden vuur, te doen plaats hebben.

„Ik nam deze schikking aan, en kan thans uwe lordschap geluk wenschen met de roemvolle resultaten van den aanval van gisteren, die ons in het bezit heeft gesteld der stad, der werken, der openbare gebouwen en die bovendien tot resultaat heeft gehad de vernieling der laatste schepen van de Russische vloot in de Zwarte zee. Er blijven thans slechts drie stoomschepen, die weldra zullen worden genomen of in den grond geboord.

„Men was overeengekomen dat de Fransche stormkolonnes hare loopgraven des middags ten 12 ure zouden verlaten, en het bastion Malakoff en bijliggende werken nemen. Alsdan moesten de Engelschen den Redan trachten te nemen, terwijl de Franschen gelijktijdig het centrale bastion en de forten der quarantaine, aan de linkerzijde der belegerings-linie gelegen, zouden aanvallen.

„Op het bepaalde uur verlieten onze geallieerden de loopgraven en namen de oogenschijnlijk onverwinbare verdedigingswerken van Malokoff met dien onstuimigen moed, die de Fransche aanvallen kenmerkt. Eenmaal daarvan bezit genomen hebbende, lieten zij er zich niet weder uit verdrijven. De driekleurvlag, op de vijandelijke sterkte geplant, was voor onze troepen het teeken om voorwaarts te rukken.

„De maatregelen voor den aanval waren door mij aan den luitenant-generaal sir *William Codrington* opgedragen, die ze in overeenstemming met den luitenant-generaal *Markham* uitvoerde. — Ik had bepaald, dat de eer van den storm toekwam aan de tweede divisie infanterie en aan de ligte divisiën, omdat zij gedurende zoovele maanden de batterijen en toenaderingswerken tegen den Redan hadden verdedigd en tevens uitstekend goed met het terrein bekend waren. — Daar onze artillerie had bres geschoten in het vooruitspringende werk van den Redan, rigtte ik de storm-kolonnes op dit punt, als zijnde daar minder blootgesteld aan het hevige flankvuur, dat dit werk beschermt.

„Sir *W. Codrington* en de luit.-gen. *Markham* hadden zich verstaan omtrent de zamenstelling der storm-kolonne, sterk 1000 man, in gelijken getale genomen uit de beide divisiën, de kolonne der ligte divisie voorop, de andere achter. De kolonne verliet de loopgraven op het bepaalde teeken, voorafgegaan door een detachement van 200 man om haar te dekken, en een detachement van 320 man dragende de ladders. Bij hunne komst aan de gracht, waar de ladders reeds geplaatst waren, beklommen zij de borstwering van den Redan en drongen in den vooruitspringenden hoek. — Een bloedige en hardnekkige strijd ving aan op dit punt en duurde bijna een uur, en hoewel zij met ongekenden moed werd volgehouden, daar de troepen de grootste dapperheid betoonden, oordeelde men het onmogelijk om de positie te behouden. — De lange en treurige lijst van onze verliezen strekt genoegzaam ten blijke van de dapperheid en zelfopoffering, waarmede de officieren aan hunne soldaten op edele wijze het voorbeeld gaven gedurende dit bloedig zamentreffen. Vooral verdient de kolonel *Windham* mijnen dank, daar hij, aan het hoofd zijner storm-kolonne, het geluk had om met haar in het vijandelijke werk te dringen en er zich tijdens den geheelen duur van het gevecht te handhaven.

„Na dezen aanval waren de loopgraven zoodanig met soldaten overstelpt, dat ik buiten staat was een tweeden storm te organiseren, zooals mijn plan was, met de Highlanders, onder den luit. gen. sir *Colin Campbell*, die tot dien tijd de reserve hadden uitgemaakt en die moesten worden ondersteund door de derde divisie, onder bevel van den gen. majoor sir *William Eyre*. Ik ontbood derhalve die officieren en kwam met hen overeen om den volgenden morgen den aanval te hernieuwen. — De brigade der Highlanders bezette gedurende den nacht de voorste loopgraven. Tegen elf ure des avonds begon de vijand zijne magazijnen te doen springen. Een klein detachement, ter verkenning uitgezonden, overtuigde zich dat de Redan verlaten was; sir *Colin Campbell* oordeelde het echter onnoodig om die sterkte vóór het aanbreken van den dag te doen bezetten.

„In den loop van den nacht werd de ontruiming van de stad door den vijand, meer en meer onvermijdelijk. Groote branden barstten van alle zijden uit, vergezeld van vreesselijke ontploffingen. Onder beschutting van dit werk der verwoesting gelukte het den vijand zijne troepen terug te trekken en hen aan den Noordkant der reede te brengen, met behulp van de kortelings zaamgestelde schipbrug, die hij onmiddellijk na den overtogt verbrak en naar de overzijde voerde. — Al de linieschepen deed men gedurende dien nacht gelijkelijk zinken.

„Het onstuimige weder belette de admiralen om hun plan ten uitvoer te brengen, om namelijk de muren der batterijen van de quarantaine met de kanonnen hunner driedekkers te teisteren, doch het levendige en wèl gerigte vuur der mortier-booten was van uitmundend gevolg, daar de schepen van H. M. onder bevel stonden van den kapt. *Wilcox*, van de Odin, en den kapt. *Digby*, van de artillerie der koninklijke marine."

Na de mededeeling van bovenstaand rapport, brengt generaal *Simpson* eenige woorden van hulde en dank aan de land- en zeemagt, voor haar waardig en roemvol gedrag van af den aanvang van het beleg. De levendige, hartelijke en krachtige medewerking van Hr. Ms. marine, onder bevel van den schout-bij-nacht sir *Edmund Lyons*, met ijver en kunde bijgestaan door sir *Houston Stewarts*, zegt de generaal, — heeft zeer aanmerkelijk bijgebragt tot den goeden uitslag onzer onderneming. Had mijn voorganger deze zegepraal mogen beleven, gewis zou hij evenzeer hebben hulde gebragt aan de onwaardeerbare hulp en raadgevingen, die hij bij elke gelegenheid bij sir *Edmund Lyons* mogt vinden. Wanneer, in sommige oogenblikken, de zaken een somber aanzien erlangden en de zegepraal twijfelachtig scheen, was de admiraal steeds daar om hem te bemoedigen en te versterken. Elke hulp, die kon strekken om de operatiën te doen vorderen, werd steeds met die hartelijkheid en goeden wil verleend, die den Engelschen zeeman kenmerken. Niets heeft dan ook meer gestrekt om onze onderneming te doen gelukken, dan die voortdurende zamenwerking tusschen de beide diensten te land en ter zee.

Daarna wordt hulde gebragt aan het gedrag van het korps koninklijke ingenieurs, onder bevel van den luit.-gen. sir *Harry Jones*, die, hoewel in den laatsten tijd aan het ziekbed gekluisterd, op het plegtige oogenblik van de bestorming zich op eene draagbaar in de loopgraven liet brengen, om bij de voltooijing van zijn werk tegenwoordig te zijn.

Ook betuigt de generaal zijn dank aan de koninkl. artillerie, onder bevel van den gen.-maj. sir *R. Dacres*; — aan den chef van het état-major, den generaal-adjudant, enz. enz.

Bij dit rapport is gevoegd de lijst der gesneuvelde en gewonde officieren bij den aanval op den Redan; deze verliezen, reeds vroeger vermeld, bedragen 26 gesneuvelde en 113 gekwetste officieren, waaronder drie generaals: *van Strobenzée*, *Shirley* en *Warrey*.

Even als generaal *Simpson*, heeft ook de schout bij nacht en opperbevelhebber der vloot sir *Edmund Lyons* een rapport ingezonden nopens de medewerking der Engelsche marine aan het bombardement en den aanval tegen Sebastopol. Daarin, alsmede in de daar aan toegevoegde verslagen van den kapitein *Digby*, van de kon. artillerie, en van den kapitein *Wilcox*, van de Odin, en ook in den brief van kapitein *Keppel*, wordt zeer weinig medegedeeld dat niet reeds in het hierboven door ons opgenomen rapport van generaal *Simpson*, is opgeteekend.

Hoofdzakelijk blijkt er uit, dat de vloten ten gevolge van het des morgens opgekomen onstuimige weder, niet die medewerking hebben kunnen verleenen tegen de batterijen der Quarantaine, welke men zich had voorgesteld, doch dat de bombardeerbooten van uit de positie, die zij bezet hielden in de baai van Streletzka, niettemin een krachtig vuur hebben onderhouden dat eene niet gerige uitwerking heeft gehad. — In den avond van den 8. schenen de zaken in de haven in denzelfden toestand te verkeeren als des morgens, doch des nacht hoorde men sterke uitbarstingen, en bij het krieken van den dageraad, zag men, dat de fortifikatiën aan de zuidzijde aan de vlammen waren prijs gegeven, dat men de zes nog overige schepen had doen zinken, zoodat van de Russische Zwarte zee-vloot nog slechts twee magtelooze karvetten en negen meestal zeer kleine stoomschepen overbleven. Spoedig daarna zag men den vijand zijnen terugtogt bewerkstelligen over de kortelings daargestelde brug.

Ook sir *Edmund Lyons* brengt hulde aan het gedrag van allen die hij in de laatste negen maanden onder zijn bevel had in den moeijelijken strijd. Ook hebben hulp en bijstand van de marine aan de landmagt nimmer ontbroken in de oogenblikken van ongeluk en lijden. Alle rangen, kapiteins, officieren, soldaten, matrozen, allen hebben gewedijverd in uitstekende pligtsvervulling.

— Volgens de opgave van de *Morning Post*, bestond de geheele Russiesche vloot in de Zwarte zee, nu door de geallieerden vernield, vóór hunnen inval in de Krim, uit 108 zeilen en 2200 kanonnen. Tot deze vloot behoorden onder anderen 14 linieschepen van 80 à 120 stukken; 4 fregatten, van 60 stukken; 6 groote en 6 kleine stoombooten, enz.

— 24 *Sept.* Gec. 90; Sp. 3 pCt. $37^3/_4$; 1 pCt. $19^3/_8$; Rusl. 5 pCt. 97; $4^1/_2$ pCt. $87^1/_2$; Holl. 4 pCt. $96^1/_2$; $2^1/_2$ pCt. $64^3/_4$; Sard. 5 pCt. $84^1/_2$; Braz. 102.

FRANKRIJK.

PARIJS, Zondag 23 September.

De *Moniteur* bevat in zijn officieel gedeelte een keizerlijk dekreet, hetwelk een krediet van 10 millioenen opent voor publieke werken, met oogmerk, om de bevolking ter hulp te komen, die door de duurte der levensmiddelen lijdt.

Andere besluiten kennen het grootkruis van het Legioen van Eer toe aan de generaals *Mac Mahon Niel* en *Bosquet*.

Het officiele dagblad bevat daarenboven eene korrespondentie, welke mededeel, dat eene gedane bestorming, door de Russen op Kars bewerkstelligd, door het garnizoen is afgeslagen.

— Het Pruissische gouvernement heeft te Parijs en Londen laten vragen, of het oogenblik van de hervatting der vredesonderhandelingen reeds was gekomen? Een ontkennend antwoord is door den telegraaf van hier naar Berlijn gezonden, dat reeds in deze laatste stad moet aangekomen zijn.

PARIJS 23 September.

Heden is te Marseille per de Simois het rapport van generaal *Pélissier* aangekomen. Men wilde te Konstantinopel den 14. dezer weten, dat generaal *Osten-Sacken* zich van het leven zou hebben beroofd. Uit de Krim verneemt men, dat de Russen zich van de Tchernaïa naar Mackensie terugtrekken. Dienvolgens liet generaal *Pélissier* toebereidselen maken om de Tchernaïa over te trekken.

— 24 *Sept.* $4^1/_2$ pCt. 91,60; 3 pCt. 66,40; Sp. 3 pCt. $32^1/_2$; Met. 5 pCt. 81.

MARSEILLE, 24 September.

De Carmel, den 17. Sept. van Konstantinopel vertrokken, is alhier aangekomen, hebbende aan boord den kolonel *Vaubert de Genlis*, als overbrenger van officiële rapporten. De brieven uit de Krim zijn van den 15. September. Het korps pompiers had op dien dag al de door de Russen in brand gestokene gebouwen, op de zuid-zijde van de baai, kunnen blusschen.

De generaal *Bazaine* is benoemd tot gouverneur van Sebastopol.

Drie divisiën, onder bevel van den generaal *Herbillon*, hebben de troepen versterkt, die de positiën aan de Tchernaja bezetten. Men verwacht een gevecht aan die zijde. Het plan der Russen en dat der Verbondenen werd echter geheim gehouden. Er

was door de vereenigde generaals en admiralen een groote krijgsraad gehouden.

De voornaamste forten aan de Zuidelijke zijde van Sebastopol zijn gesprongen, door mijnen, door de Russen zelve aangelegd, als de forten *St. Paul*, *Nikolaas*, *Alexander* en dat der Quarantaine.

Den 9. Sept. is door de Russen eene parlementaire vlag uitgestoken van het fort Konstantijn, aan de noordzijde der stad. Tusschen prins *Gortschakoff* en den Engelschen scheepskapitein *Drummont* heeft eene konferentie plaats gehad.

Het *Journal de Constantinople* zegt, dat prins *Gortschakoff* aan den maarschalk *Pélissier* gevraagd heeft, of ingeval de Russen aftrokken, hij zich met de bezorging van 15,000 zieken zou willen belasten?

De maarschalk zou dat voorstel hebben aangenomen, op voorwaarde dat de Russiesche geneesheeren en andere beambten der ambulances op hunne posten bleven, en dat de Russen, bij den aftogt, achter zich niets zouden vernielen.

Den 9. Sept., op den dag dat al de uitbarstingen plaats hadden, heeft de maarschalk *Pélissier* eene dagorde aan het leger uitgevaardigd, gedagteekend in het hoofdkwartier van Malakoff. Daarin zegt hij:

„Het bolwerk van de Russische magt in de Zwarte zee bestaat niet meer. Deze belangrijke overwinning verbetert onze stelling in de Krim; zij belooft aan de soldaten, wier diensttijd geëindigd is, een spoedigen terugkeer naar het vaderland."

De maarschalk *Pelissier* heeft de begrafenisplegtigheid van zijn aide-de-camp, kolonel *Cassaigne*, bijgewoond en eene aanspraak aan het graf gedaan.

Eene brigade van het Sardinische leger heeft met de Engelschen bij den Redan gestreden.

Men brengt het getal gevangene Russen bij de bestorming op 1500 man.

Men berekent dat er 27 Russiesche schepen zijn gezonken of verbrand.

Op Zondag avond, den 9. Sept., bleef de brand Sebastopol nog verwoesten.

Gedurende 3 dagen, van den 13. Sept. af, zoude Konstantinopel geïllumineerd worden. Een *Te Deum* was in de Fransche kerk gezongen.

ADVERTENTIEN

*** Op den 23. September 1855 is te Utrecht overleden de WelEdel Geb. Vrouwe M. S. LIEBERAM, Douairière van den WelEd. Geb. Heer Mr. J. J. VAN WESTRENEN VAN STERKENBURG, HARDENBROEK EN DRIEBERGEN.

Eenige kennisgeving.

*** Door onvoorziene omstandigheden wordt op zeer aannemelijke voorwaarden ter overneming, in *HUUR* of *KOOP*, aangeboden, een alleraangenaamst in de provincie Utrecht gelegen BUITENVERBLIJF, geheel nieuw en uitmuntend ingerigt tot Kostschool voor Jonge Jufvrouwen, in de onmiddellijke nabijheid van een der stations van den Rhijnspoorweg.

Men wordt verzocht zich tot nadere inlichting te vervoegen tot den Heer J. B. PLAAT, Makelaar te Amsterdam, — of den Heer H. HALLO, Kostschoolhouder te Delft.

TE HUUR TEGEN NOVEMBER,

*** Een BOVENHUIS met aparten opgang, vier Kamers, Keuken met pomp, enz., en Zolder, buiten de Waardbarrière, uitzigt hebbende over het Singel; te bevragen wijk M. No. 60.

BIJ TOEVAL TE HUUR:

*** De BUITENPLAATS *RIJNLUST*, gelegen 1/4 uur van de stad Utrecht, bevattende zes zoo Beneden- als Bovenkamers, alle behangen en met stookplaatsen voorzien; verder Keuken, Kelder Vestibule, Províziekamer, beschoten Zolder, Stal en Koetshuis, met Tuin en Vruchtboomen, in 1853 bijna geheel vernieuwd. Te aanvaarden 1 November 1855 of later, voor *f* 450,— per jaar. Adres franco aan H. VAN DIJK, Mr. Timmerman op de Voorstraat te Utrecht.

PHOTOGRAFIE DAGUERREOTYPIE.

*** Ter uitoefening van dit vak, heeft de ondergeteekende de eer, zich aan te bevelen.

Utrecht, Biltstraat I. 171. C. RENSING

CHÂLES & SOIERIES.

*** **BURGER BOHLEN & Cie.,** voorheen *E. L. PLAGGE*, hebben de eer te berigten, dat zij ontvangen hebben *een uitmuntend assortiment nieuwe* PARIJSER CHÂLES en DOEKEN, *Rijke* LYONSCHE ZIJDEN STOFFEN, benevens eene menigte NOUVEAUTÉS voor ROBES.

CHÂLES, ZIJDEN STOFFEN en NOUVEAUTÉS.

*** **A. H. SCHLÜTER,** heeft de eer te berigten, dat hij de nieuwste CHÂLLONGS en DOEKEN, benevens eene rijke collectie ZIJDEN en andere STOFFEN voor ROBES, BRODERIEN, LINTEN, enz. ontvangen heeft.

*** **NOLET & ZOON,** Oude Gracht bij de St. Jansbrug, hebben de eer te berigten, dat ingevolge Resolutie van Z. Exc. den Minister van Financien, dd. 19 Sept. 1855, zij *gemagtigd zijn*, *om Gezegeld Papier te verkoopen*, en zijn mitsdien van nu af aan bij hen in voorraad:

Alle soorten van FORMAAT- en WISSELZEGELS en HUURCEDULLEN. — Voorts vindt men bij hen ook POSTZEGELS.

*** **J. MADO,** berigt dat hij met een der voornaamste Huizen in Saksen eene overeenkomst heeft gesloten, waardoor hij de LEIJEN en GRIFFEN tot voordeelige prijzen kan leveren. Die voor den winter eene partij verlangen en hem de opgaaf voor 4 October doen geworden, genieten daardoor eene extra korting.

Eene Dame, die gedurende verscheidene jaren ziek, sukkelend, hangerig, lusteloos was, zonder bepaald te kunnen zeggen wat haar scheelde is van de **REVALENTA** weer beter geworden en thans opgeruimd en gezond de groote Tentoonstelling gaan bezoeken.

Ik was verleden jaar met een rijk Heer in zijn tuin, waarin ik de heerlijkste vruchten vond en waarvan de bezitter met een zucht zeide, dat hij niets gebruiken mogt omdat hij ze niet verdragen kon; geene vrucht, geen groente, geen vleesch kwam over zijne lippen of diarrhaea was het gevolg daarvan, hij leefde sedert eenigen tijd op rijst en dergelijke ligte kost en ook die begon hem te bezwaren. De **REVALENTA** heeft hem genezen. E. v. B.

Het **Verkoophuis** kan mijn adres geven aan wie er belang bij heeft iets naders daarvan te vernemen.

DU BARRY'S uitmuntende **REVALENTA**- geneest zonder medicijnen en zonder kosten alle ingewands-kwalen, slechte spijsvertering, maagziekten, diarrhaea, constipatiën, hoest, aamborstigheid, long-, keel- en kliertering, slapeloosheid, misselijkheid na den maaltijd en gedurende de zwangerschap, zenuwzwakte, kramp en vele andere ziekten; herstelt de spijsvertering en geeft veerkracht aan de meest verzwakte gestellen, terwijl zij het beste voedsel voor zwakke kinderen en zuigelingen is.

Ze kost 87 1/2 ct., *f* 2, 3 1/2, 8 en 16 gulden de bus. Hoe grooter de bus hoe voordeeliger voor den Consument. De dubbel geconcentreerde kost 4, 7, 16 en 20 gulden.

Amsterdam Verkoophuis.
Amersfoort, *G. C. T. v. d. Roemer*
J. P. Bruning.
Baarn, *E. v. Dapperen.*
Hilversum, *R. J. J. v. Alphen.*
Kuilenburg, *J. N. Hondius.*
Utrecht *T. Uhlenbroek* Bakkerb
„ *T. Uhlenbroek* Choorst.
Utrecht, *L. J. R. Bosch* Lijnm.
Vianen, *M. A. Verkerk.*
Wageningen, *W. J. Tibout.*
Wijk bij Duurs., Wed. *C. Zorn.*
Zeist, *G. C. Adlung;*
en in de bekende Dépôts in de andere steden.

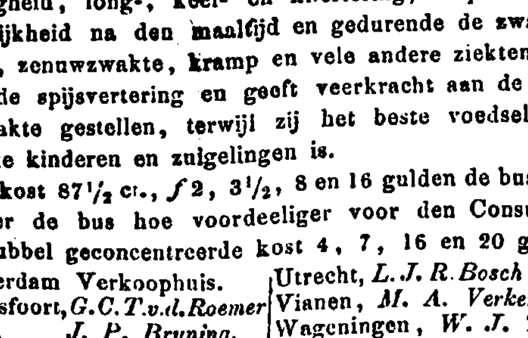

*** DE PILLEN VAN HOLLOWAY een zeer goed geneesmiddel tegen den *aandrang van het bloed naar het hoofd.* *Willem Reubens* te Stellenbach, aan de Kaap de Goede Hoop, leed veel aan aandrang van het bloed naar het hoofd, ofschoon hij zeer matig was in eten en drinken, overviel hem deze ongesteldheid somtijds in een zoo hoogen graad, dat hij in het midden eener redevoering, zijne hoorders moest verlaten. Daar hij de goede uitwerking der pillen van *Holloway* dikwijls gezien had, besloot hij dit middel te beproeven, en om zijne eigene woorden te bezigen, zij werkten als op eene tooverachtige wijze. Het is nu 14 maanden geleden dat hij begonnen heeft de pillen te gebruiken, en in twee maanden tijds was hij volmaakt hersteld. Deze pillen zijn ook buitengewoon heilzaam bij ongesteldheden der maag en der ingewanden.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 6,75, *f* 13,50, *f* 20,50. Potjes Zalf à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 13,85, *f* 20,50.

Zijn op *franko* aanvragen à kontant te bekomen bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht, bij G. C. T. VAN ROEMER, te Amersfoort, en bij J. STRAATMAN, hoofddépôthouder te 's Bosch, alsmede te Londen, Strand, 244 en New-York 80 Maiden Lane. HOLLOWAY's etablissement.

*** Bij J. G. BROESE, te Utrecht, is uitgegeven en alom voorhanden:

NIEUWE PRACTISCHE EN GEMAKKELIJKE LEERWIJZE TER BEOEFENING DER ENGELSCHE TAAL

DOOR

EDUARD PEEL,

LECTOR IN DE ENGELSCHE TAAL AAN HET GYMNASIUM TE UTRECHT.

***f* —,70.**

Dit is eene geheel nieuwe korte en bondige leerwijze, zoowel voor Onderwijzers in de Engelsche taal als tot eigen oefening.

BOTERPRIJS AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaturdag 22 Sept.

Van *f* 48 tot *f* 53.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Nieuwe Tarwe *f* 17,00 tot *f* 17,50. Oude Rogge *f* 11,50 tot *f* 12,00. Nieuwe Rogge *f* 11,50 tot *f* 12,00. Gerst *f* 7,20 tot *f* 7,50. Haver *f* 5,20 tot *f* 5,50.

GOUDEN EN ZILVEREN SPECIEN.

10 Gulden-stukken *f* 9.70 à *f* 9.80. Ger. Dukaten *f* 5.55 à *f* 5.65 Eng. Souv. *f* 11.75 à *f* 11.85. Pistolen *f* 9.60 à *f* 9.70. Louis d'Or *f* —.— à *f* —.—. Stukk. van 20 fr. *f* 9.35 à *f* 9.40. Piasters *f* 2.55 à *f* 2.60. Stukk. van 5 fr. *f* 2.33 à *f* 2.36. Brab. Kroonen *f* 2.65 à *f* 2.70. Frans. Kroonen *f* 2.70 à *f* 2.75. Pruis. Thaler *f* 1.75 à *f* 1.80. Baren Goud en Specien à *f* 1442,60 per N. ℔ fijn 11 à 11 1/2 pCt. Zilver 900 tot 700 *f* 104.20 à *f* 104.70.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Sept.	Uren.	Wind- rigt.	Wind- kr.	Barom bij 0°	Ther F.	Afwijk d. temp.	Vochtigh.	Gev. regen	Aanmerkingen
			N. ℔						
23	2	nno.	0.5	768.60	73.8	+ 7.4	0.66	0	Helder.
	10	nno.	1.5	69.38	60 3		94	0	Ligt bewolkt.
24	8	nno.	5.0	72.29	58 6		79	0	Betrokken.
	2	nno.	14.0	72.84	59.0	— 1.3	62	0.0	Ligt bewolkt.
	10	nno.	2.5	73.72	53.6		69	0.0	Bewolkt.
25	8	ono.	2.5	74.80	54.0		68	0.0	Helder.

PRIJZEN DER EFFECTEN.

AMSTERDAM 23 September 1855.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld . . .	2 1/2 pCt.	63 3/4	63 13/16	63 7/4
dito dito	3 „	76		
dito dito	4 „	93 1/4	93 7/16	93 7/16
Amortisatie-Sijndicaat	3 1/2 „	90		
Handelmaatschappij .	4 1/2 „	123 1/2		
RUSLAND.				
Oblig. bij *Hope en Co.*	5 „	100 3/4	101 1/8	101
Obligat. 1828 & 1829	5 „	100 1/2		
Certificaten 1840. . .	4 „	75 1/4		
Cert. bij *Stieglitz* . .	4 „	74 1/8		
„ „ N.	4 „	73 7/8		
dito Adm. te Lond.	4 1/2 „	87 3/8		
Cert. van Assign. . .	6 „	57 1/2		
POLEN.				
Aand. 1835, fl. 500	*f*	143 1/4		
Obligatien.	4 pCt.	68 ?/8		
SPANJE.				
Obligatien	1 1/4 pCt.	19 7/16		
dito	3 „	38 1/8		
Binnenl. Schuld . . .	3 „	32 5/16	32 7/16	32 3/8
Amortisable , ...		4 7/8		
OOSTENRIJK.				
Oblig. bij *Goll en Co.*	4 pCt.	56 7/8		
Oblig. Metaliek . . .	5 pCt.	63	63 5/16	63 1/4
Oblig. N.	5 „	73 15/16	74 1/8	74 1/16
dito dito La B. . . .	5 „	73 15/16	74 1/8	74 1/16
dito dito	2 1/2 „	31 3/8	32 1/4	32 1/4
BELGIE.				
Certific. bij *Rotschild*	2 1/2 „	50 13/16	50 7/8	
PORTUGAL.				
Obligatiën	3 pCt.	40 3/8	40 1/2	40 1/2
AMERIKA.				
Peru, Geldleening 1854	4 1/2 pCt.	75 1/8		
Grenada, Oblig. . . .	2 1/2 „	17 5/16	18 3/4	
Mexico, Obl. 1851 £ 100	3 „	20 14/16	20 15/16	
Noord-Amerik. Am Bank-act.		1 15/16		

Utrecht, bij L. E. BOSCH en Comp.

Bijvoegsel bij No. 229 van de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

Zitting van den Stedelijken Raad

van Dingsdag 4 September.

Voorzitter Mr. *N. P. J. Kien.*

Tegenwoordig zijn 19 leden. Afwezig de heeren *Jongeneel*, *van Asch van Wijck*, *Karsten*, *Bake*, *Ackersdijck*, *Verloren* en *v. Hoytema.*

De nieuw gekozene leden van den Raad, de heeren Mr. *J. J. van der Hagen van den Heuvel*, Mr. *A. J. van Beeck Calkoen*, Dr. *G. J. Mulder*, Mr. *C. W. J.* baron *van Boetzelaer van Dubbeldam*, Dr. *G. Munnicks van Cleeff*, Mr. *S. J. van Lier* en Mr. *W. R. Boer*, leggen hunne bij de wet gevorderde eeden af in handen van den Voorzitter. De heer Mr. *N. P. J. Kien* legt die eeden af in handen van den oudsten Wethouder.

Daarna worden de notulen gelezen en goedgekeurd.

Ingevolge art. 87 in verband met art. 83 der gemeentewet, heeft de heer *Calkoen*, omdat hij opgehouden had met 1 Sept. lid van den Raad te zijn, ook opgehouden wethouder te zijn, weshalve een nieuwe wethouder moet worden verkozen.

Tot stemopnemers worden uitgenoodigd de heeren *v. Beest*, *v. Lier*, *v. Cleeff*, en *v. Veersen.*

Bij de eerste stemming bekomt de heer *v. Beeck Calkoen* 17 stemmen, de heeren *Boer* 1 en *v. Boetzelaer* 1.

Thans wordt overgegaan tot de verkiezing van een ambtenaar voor den Burgerl. stand, waartoe ook gekwalificeerd was de heer *v. Beeck Calkoen.*

Bij de stemopneming verkrijgt de heer *v. Beeck Calkoen* 18 stemmen, 1 briefje in blanko.

De heer *v. Beeck Calkoen* in de vergad. tegenwoordig zijnde, verklaart beide betrekkingen weder te willen aanvaarden.

Is ingekomen een verzoekschrift door 70 broodbakkers onderteekend en gerigt aan den Raad. — In dat stuk wordt gezegd, dat rekwestranten uit de koncept-begrooting voor het toekomende jaar met leedwezen hebben bespeurd, dat daarop weder een post is uitgetrokken voor eene stedelijke belasting op het gemaal. Zij meenen, dat hierdoor de opheffing van de Rijksbelasting op het gemaal niet alleen vruchteloos wordt, maar dat zelfs eene vermeerdering van de Stedel. akzijns wordt voorgesteld, waardoor de opheffing van de Rijksbelasting bijna geheel wordt geabsorbeerd. Rekwestranten meenen, dat die belasting onbillijk is, omdat zij onevenredig drukt op armen en rijken, maar tevens op de uitoefenaren der broodbakkerij, omdat daardoor de ontwikkeling wordt belemmerd, terwijl de wijn hetzelfde blijft, even als het gedisteleerd. De slijters kunnen dus vooruitgaan, de bakkers moeten achteruitgaan. Zij noemen die belasting onzedelijk, aangezien die tot ontevredenheid aanleiding geeft, en vooral de sluikerij, in eene opene stad als deze, bevordert. Zij achten haar tevens nadeelig, omdat zich in de omstreken der stad bakkers zullen opdoen, die, in weerwil van alle surveillance, veel brood zullen invoeren. Bij dat alles zal men vele ambtenaren noodig hebben, en dus met de eene hand uitgeven wat men in de andere ontvangt. — Ter sekretarie ter inzage van de leden.

De Komm. belast met de beoordeeling van de begrooting voor de schutterij doet verslag bij monde van den heer *v. Dielen.* De Komm. stelt voor die begr. goed tekeuren met eene wijziging in de sommen, uitgetrokken voor den aankoop van nieuwe schakots. — Ter sekretarie ter inzage der leden, en de beraadslaging in eene volgende vergadering.

De openbare zitting wordt daarna gesloten, en veranderd in eene met gesloten deuren.

Zitting van den stedelijken Raad

van den 13 September.

Voorzitter Mr. *N. P. J. Kien.*

Tegenwoordig zijn 16 leden. — Afwezig de heeren *Hinlópen*, *v. d. Heuvel*, *Verloren*, *v. Asch v. Wijck*, *Ackersdijk*, *Bake*, *Voorduin*, *v. Lier*, *Jongeneel* en *v. Hengst.*

De heeren *v. Rees* en *v. Limburg Stirum*, tegen wier aanneming geene bedenkingen zijn ingekomen, leggen de bij de wet gevorderde eeden af, en nemen zitting in den Raad.

De *Voorzitter* geeft kennis, dat de verkiezing van een nieuw lid van den stedelijken Raad, in plaats van het overleden lid den heer *van Ittersum*, zal plaats hebben op den 3. Oktober aanstaande.

Is ingekomen een rekwest van den heer mr. *A. G. J.* baron *Taets van Amerongen* met eene voordragt van Burgs. en Weths., dat stuk betreffende. — De rekwestrant verzoekt den afkoop van een paar uitgangen op zijne woning *Baanlust* gevestigd. Burg. en Weths. stellen voor dien afkoop toe te staan tegen den penning 25. — Dit stuk wordt dadelijk in behandeling genomen en konform de voordragt besloten.

De *Voorzitter* herinnert, dat in de vorige vergadering door de kommissie dienaangaande eene politieverordening is ter tafel gebragt, in het belang der gezondheid. Die verordening heeft ter visie gelegen. Zij is echter door Burg. en Weths. gewijzigd, en tot 2 verordeningen veranderd, als eene voor de mestvaalten enz. en de andere voor het ledigen der sekreetputten. Met deze verandering heeft de kommissie, met die zaak belast, genoegen genomen.

Thans wordt in behandeling gebragt de eerstgenoemde verordening, bestaande, behalve de konsiderans uit 4 artikelen, nagenoeg luidende als volgt:

Art. 1. Het is verboden, om in de goten of riolen eenige sekreet- of andere dierlijke stoffen te doen uitloopen of dergelijk uitloopen te behouden, zonder autorisatie van Burg. en Weths. en met inachtneming der daaraan verbonden voorwaarden.

Art. 2. Ook is het verboden, om opene mestvaalten of varkens te houden zonder toestemming van Burg. en Weths. In de buitenbuurten der stad zullen varkens mogen gehouden worden, mits zij de buren geene last veroorzaken of nadeelig voor de gezondheid zijn, en in allen geval, onder toezigt van de direktie van politie.

Art. 3. Zij, die tegen deze verordening handelen, zullen gestraft worden met eene boete van *f* 5 tot *f* 25, of met eene gevangenisstraf van 1 tot 3 dagen.

Art. 4. Ter verzekering, dat deze verordening zal worden nagekomen, wordt op den stedelijken kameraar, den architekt, de opzigters van stadswerken, de wijkmeesters en de politiebeambten, de last verstrekt om de huizen binnen te treden, met inachtneming van de voorgeschreven formaliteiten.

Art. 1. wordt zonder hoofdelijke omvraag aangenomen.

Op art. 2 wordt, nadat hierover eenige diskussiën zijn gevoerd, door den heer van *Hoytema* een amendement voorgesteld, om het woord *opene* te doen wegvallen, welk amendement met 13 tegen 5 stemmen wordt aangenomen. — Dit artikel wordt daarna met 15 tegen 3 stemmen aangenomen. Tegen de heeren *Schuller*, *v. Cleeff* en *Schuurman.*

Art. 3 en 4 worden zonder omvraag aangenomen, waarna deze geheele verordening met 15 tegen 3 stemmen wordt goedgekeurd. — Tegen dezelfde heeren, als die tegen art. 2 stemden.

De tweede verordening is nagenoeg als volgt:

Art. 1. Met intrekking van art. 23 van het politiereglement wordt bepaald, dat de sekreetputten niet anders mogen geledigd worden dan des nachts tusschen 11 en 4 ure.

Art. 2. Alle tonnen, waarmede de materie wordt vervoerd, moeten zijn voorzien van deksels, terwijl die materie niet anders zal mogen geworpen worden dan in pramen, voorzien van goed sluitende luiken, waarvan er slechts een mag geopend worden en terstond nadat er eene ton in is geworpen gedurig zal moeten worden gesloten.

Art. 3. Niemand zal putten mogen ledigen, dan na voorzien te zijn van een daartoe gegeven verlof, onder toezigt van daartoe aangestelde beambten en nadat de vuilnis reukeloos zal zijn gemaakt.

Art. 4. Zij die tegen deze verordening handelen, zullen gestraft worden als bij art. 3 van vorige verordening bepaald is.

Art. 1 wordt zonder hoofdelijke omvraag goedgekeurd, even als art. 2.

Omtrent art. 3 wordt door den Voorzitter opgemerkt, dat hij de verzekering heeft bekomen, dat deze wijze van vervoer op andere plaatsen met goed gevolg in gebruik is. De Kameraar heeft echter het bezwaar gemaakt, dat de materie veel van deszelfs waarde zal verliezen, wanneer er middelen in worden gemengd, die de reuk doen verdwijnen, waarop door den heer *Mulder* wordt geantwoord, dat dit slechts een vooroordeel is. Hij verzekert, dat datgene, wat de stank verwekt, juist nadeelig voor den landbouw is. Hij brengt overigens hulde aan Burg. en Weth. voor de aktiviteit in deze aan den dag gelegd.

Nadat door den heer *Calkoen* was opgemerkt, dat het bezwaarlijk schijnt, om het middel van reukwegneming op onze diepe putten toe te passen, en door den heer *v. Hoytema* de vraag was geopperd of dit reukwegnemend middel niet te kostbaar zou zijn, wordt door den heer *Mulder* hierop geantwoord, dat het hoegenaamd geen bezwaar in zal hebben, dat de putten hier dieper zijn, dan op andere plaatsen, en ten andere, dat het middel volstrekt niet kostbaar is, en dat, mogt het zelfs kostbaar bevonden worden, daartoe nog goedkooper middelen zouden kunnen aangewend worden.

Art. 3 en 4 worden daarna goedgekeurd.

De geheele verordening wordt aangenomen met 18 stemmen tegen 1, die van den heer *Calkoen.*

Beide stukken zullen ter goedkeuring aan Gedep. Staten worden gezonden.

Zijn ingekomen 2 brieven van de gezondheidskommissie, waarin de zaak van de gezondheidstoestand meer en détail wordt behandeld. In die brieven worden huizen aangetoond, waarin de cholera zich herhaalde malen heeft vertoond, waarom de voorzitter voorstelt, deze stukken niet in het openbaar voor te lezen, maar ter sekretarie neder te liggen ter inzage van de leden. — Wordt konform besloten.

De *Voorzitter* brengt ter tafel eene voordragt van de geneeskundige kommissie van 2 personen, om daaruit 1 te verkiezen ter vervulling van de vakature in die kommissie ontstaan door het overlijden van den heer *de Fremerij.*

De voorzitter zegt, dat de Raad zeker even als hij, met leedwezen den dood van den Heer *de Fremery* vernomen heeft. Hij erkent gaarne, dat de Stads-regering hem, steeds welwillend heeft bevonden, om al datgene te doen wat zij voor het welzijn der stad noodig achtte. Door zijn overlijden moet echter niet alleen een lid van genoemde kommissie worden gekozen, maar ook een nieuwe president. Spr. stelt voor, om beide vakaturen nog in den loop dezer zitting te vervullen, daar voor de keuze van een president geen voordragt noodig is.

De kommissie belast met het onderzoek van de sted. begrooting voor 1856 brengt voorloopig verslag uit, bij monde van den heer *v. Dielen*, en zulks omdat in den loop dezer maand nog zal moeten worden uitgemaakt of eene sted. belasting op het gemaal zal worden behouden, en zoo niet, welke andere belastingen daar dan voor in de plaats zullen moeten gesteld worden. De kommissie acht eene belasting op het gemaal onmisbaar; zij heeft geene mogelijkheid gezien, om dit middel te doen vervangen, tenzij alleen door een hoofdelijken omslag of belasting op het inkomen, maar zoodanig, dat hij ondragelijk voor de burgers zal zijn. Het is eene andere vraag, of men de voorgestelde belasting op het gemaal van *f* 3 op de honderd pond tarwe en 60 cts. op de 100 pond rogge niet tot een lager cijfer zou kunnen brengen, en die vraag meent de kommissie toestemmend te moeten beantwoorden.

Ten gevolge van dien stelt zij voor:

Art. 1. *a.* De tarwe te belasten met *f* 2 de 100 ℔, geeft	*f* 58000
b. De rogge met *f* 0,50 de 100 ℔ geeft	- 9000
Art. 2. Geslagt te houden	- 29000
Art. 3. Gedistilleerd tot het maximum van 150 opcenten, geeft	- 88000
Art. 4. Wijn te houden	- 16000
Art. 5. Turf, enz. te houden	- 31000
Art. 6. Steenkolen, te houden	- 8000
Art. 7. Het kollektief-zegel en expeditiegelden af te schaffen . . . ad *f* 9300	
waardoor verkregen wordt	*f* 239000
Voorts in te voeren eene direkte belasting, zoooals die door de vroegere daartoe benoemde kommissie is voorgesteld, met dien verstande, dat de laagste aanslag zou zijn voor eene huurwaarde van *f* 200, welke belasting vermoedelijk zal opbrengen . .	*f* 21300
gevende de benoodigde som van	*f* 260300

Ter sekretarie en de beraadslagingen in de eerst volgende vergadering.

Thans wordt overgegaan tot eenige noodige benoemingen. — Tot stemopnemers worden uitgenoodigd de heeren *v. Veersen*, *v. Cleeff*, *v. Beest* en *Karsten.*

Op voordragt van Burg. en Weths. wordt eerst gestemd over drie raadsleden, welke zitting moeten nemen in het bestuur van de Gods- en Gasthuizen. De aftredenden zijn de heeren *Kien*, *v. d. Hagen v. d. Heuvel* en *v. Cleeff.*

De *Voorzitter* verzoekt geenszins omdat hij niet grootelijks belang stelt in deze instelling, maar om eenige andere door hem aangevoerde redenen, niet meer in aanmerking te komen.

Daarna worden gekozen de heeren *Mulder*, *v. d. Hagen v. d. Heuvel* en *v. Cleeff.*

Tot lid van de plaatselijke Komm. van geneesk. toevoorzigt wordt benoemd de heere *Oudenhoff* met 11 stemmen. De heer *Beckers* vereenigde op zich 5 stemmen.

Tot president van genoemde Komm. wordt benoemd Dr. *A. H. v. d. Heuvel.*

Nog worden benoemd tot leden van de Komm. voor het brandwezen de heeren *Voswinkel Dorselen*, *Visscher*, *van Beest* en *v. Stirum*, en tot lid van de Komm. bedoeld bij art 11. en 15 der wet op de Schutterij de heer *v. d. Hagen v. d. Heuvel.*

De zitting is daarna gesloten.

Zitting van den Stedelijken Raad.

Donderdag 20 September.

Voorzitter de heer *Kien*.

Tegenwoordig zijn 20 leden. Later nemen nog zitting de heeren *v. Hoytema* en *v. Boetzelaer*. Afwezig de heeren *Ackersdijck*, *v. d. Heuvel*, *Verloren*, *Asch v. Wijck*, *Karsten* en *Hinlopen*.

Goedgekeurd door Ged. Staten zijn ingekomen de 1. suppl. kohieren voor de hondenbelasting.

Zijn ingekomen 2 adressen betreffende afschrijving van de kohieren der hondenbelasting. Op het eene is gunstig, op het andere ongunstig door den direkteur der belastingen gerapporteerd. — Ter sekretarie en de behandeling in eene volgende vergadering.

Is ingekomen eene missive van de gezondheidskomm., waarin zij aan den Raad mededeelt, dat zij voor als nog niet in staat is eene begrooting te maken, dat zij zich echter reeds eenige kosten heeft moeten getroosten, waarom zij voorstelt dat haar voorloopig voor dit jaar een krediet mogt worden toegestaan. — Burg. en Weths. doen daarbij het voorstel, om, gehoor gevende aan dit verzoek, een voorloopig krediet van *f* 300 te verleenen.

Deze zaak wordt dadelijk in behandeling genomen, en zonder omvraag konform het voorstel van Burg. en Weths. besloten.

Zijn ingekomen eenige rekwesten, inhoudende het verzoek dat de Raad de voorgestelde belasting op het gemaal niet mogt aannemen. — Ter sekretarie, ter inzage van de leden.

Ook is een dergelijk rekwest ingekomen van de kamer van koophandel hier ter stede. — Insgelijks ter sekretarie nedergelegd.

Aan de orde is het benoemen van de leden voor de stembureaux bij de aanstaande verkiezing van een lid voor den Raad.

De heer *Mulder* vraagt, of het waar is, dat bij de laatste stemming een aanzienlijk getal stembriefjes zijn ingekomen, door dezelfde hand ingevuld, en waarop in plaats van 4 slechts een persoon werd aangewezen, namelijk de heer *Pabst*, advokaat te dezer stede. Spr. wenscht hierop inlichtingen te vragen, want het kwam hem van belang voor, dat men wete, of er in deze stad zoo vele kiezers zijn, die niet schrijven kunnen, of dat een enkel persoon, ten gerieve van iemand, die gaarne lid van den raad wenscht te worden, zich zooveel moeite heeft gegeven en dus een volslagen misbruik heeft gemaakt van de vrije stemming. Spr. acht het belangrijk genoeg, om het publiek op die wijze van handelen attent te maken.

De *Voorzitter* geeft ten antwoord, dat hij zelf inderdaad bij de opening der stembriefjes heeft voorgezeten. Het heeft toen aan ieder, die tegenwoordig was, kunnen blijken, dat een groot aantal stembriefjes, welke allen een voor een door hem zijn voorgelezen, slechts éénen naam bevatteden, ofschoon zij bestemd waren om aan vier leden eene stem te geven. Ieder, die aanwezig was, heeft kunnen hooren, welke die naam was: het is dus eene zaak van publieke notorieteit. En wat de andere vraag betreft, of een groot getal briefjes, welke dien naam inhielden, kennelijk door dezelfde hand waren ingevuld, ook hieromtrent maakt Spr. geenerlei bezwaar inlichting te geven. Het is hem bij het zien der briefjes aldus voorgekomen, en hij acht, dat het welligt eene nuttige zijde kan hebben, indien zoo iets bepaald bekend wordt. Hij hoopt hiermede aan het verlangen van den heer *Mulder* te hebben voldaan.

Daarna wordt overgegaan tot de verkiezing bovengenoemd en worden tot stemopnemers uitgenoodigd, de heeren *v. Stirum*, *Bake*, *v. Lier* en *v. Beest*.

Tot voorzitter van het 2e stembureau wordt verkozen de heer *v. Dielen*. Tot plaatsvervangend voorzitter de heer *v. Beeck Calkoen*.

Tot stemopnemers van het 1e bureau worden gekozen de heeren *v. Rees* en *v. Stirum*. — Voor het 2. bureau de heeren *Visscher* en *Boer*, terwijl tot plaatsvervangers worden gekozen de heeren *v. Hoytema*, *Voorduin*, *de Vos* en *v. Veersen*.

De *Voorzitter* opent hierna de beraadslaging over de vraag of de akzijns op het gemaal door de stad als een eigen middel zal behouden worden. Hij geeft zijn vertrouwen te kennen, dat de vergadering, gelijk zij steeds pleegt te doen, ook deze vraag met bezadigdheid zal overwegen, en dat men zich daarbij van overdrevene voorstellingen en hartstogtelijke uitdrukkingen zal onthouden, welke toch zoo weinig geschikt zijn om eene moeijelijke zaak werkelijk tot klaarheid te brengen. En één ding worde vooral in deze diskussie niet vergeten. Men behoort niet alleen te onderzoeken of er groote nadeelen zijn verbonden aan den akzijns op het gemaal; maar in de eerste plaats, of er een ekwivalent te vinden is, minder bezwarend, minder drukkend voor den middenstand.

De heer *Jongeneel* betuigt zijn leedwezen, dat hij, als lid der Komm. voor de begrooting, niet tegenwoordig heeft kunnen zijn bij de behandeling der vraag: „Zal de belasting op het gemaal, nadat zij door de Hooge Regering is afgeschaft, nog langer een onderdeel onzer stedelijke begrooting blijven uitmaken?" Dezelfde vraag is thans aan den Raad ter beslissing gegeven, zoo vervolgt de Spr., en geen belangrijker vraag is welligt vroeger aan dezen Raad ter overweging voorgelegd. Zeker is het eene vraag, wier beslissing vele nijvere burgers met angstvalligheid te gemoet zien. Voor mij zelven, zegt Spr., heb ik beslist. Ik ben altijd een bestrijder dier belasting geweest, die zeker eene der onbillijkste is, daar zij geen maatstaf eerbiedigt, cijns eischende niet slechts van degenen, die betalen kunnen, maar ook van zoovelen, die niet kunnen betalen. Van den nadeeligen invloed dier wet ben ik nog dieper overtuigd geworden, nadat in de laatste tijden de toestand der midden- en arbeidende klasse der burgerij, door de hooge prijzen der levensmiddelen, zoo veel ongunstiger werd. Spr. juichte de wijsheid en het doorzigt der Hooge Regering toe, toen zij de moeijelijke taak opnam, om de belasting op het gemaal af te schaffen. Dat verlangen is wet geworden. Spr. zal met geen enkel woord gewagen van het goede, dat in deze wet voor de natie in de toekomst gelegen is, hij zal alleen deze twee vragen trachten te beantwoorden: is eene belasting op het gemaal, nadat ze door de Hooge Regering is afgeschaft, als stedelijke belasting raadzaam? en welke zullen de gevolgen van zoodanige belasting zijn? — Zulk eene belasting, zoo vervolgt Spr., is niet raadzaam. Toen zij door de Hooge Regering was ingevoerd en bijna in iedere plaats van ons vaderland nagevolgd, moest zij gedragen worden. Zij werd opgebragt, hoezeer het menig gezin zwaar viel. Maar nu enkele steden de weldaad der Hooge Regering met hare afschaffing miskennen, en haar in eene eigene heffing verkeeren, nu wordt zij dubbel hard, en de toekomst wordt met zorg te gemoet gezien. Men zegge niet, vervolgt Spr., het zijn maar enkele centen, die wij van de midden- en arbeidenden klasse vragen; de rijken weten zelden, hoeveel waarde die enkele centen in de handen van den midden- en arbeidenden stand hebben; maar men vraagt die centen iederen dag; daar zijn zoo vele dagen in het jaar, dat het offer te zwaar is, het zijn die dagen, wanneer de middenklasse geene verdiensten, de arbeidende geen arbeid heeft. Er is meer; onze stad is wat het loon aangaat inderdaad in een exceptionelen toestand. Men kan hier met waarheid zeggen, het loon staat niet in evenredigheid tot de behoeften, de middenklasse en de arbeidende stand hebben in deze stad een schraal stuk brood, de arbeiders treden den winter arm uit om dien weder arm binnen te treden. Spr. kan dit niet beter ophelderen dan door cijfers, hij voert aan, dat in Dordrecht, Amsterdam, Rotterdam enz., aan een timmermans-, metselaars- en smidsknecht betaald wordt per dag *f* 1.20, een scheepstimmerman *f* 1.40, hier ter stede gewoonlijk 90 cts., aan een sjouwerman wordt elders *f* 1.— à *f* 1.50, in Rotterdam wel eens *f* 1.75 betaald, hier ter stede in den zomer 80 en in den winter 70 cents. Meer geeft men niet, men schijnt bevreesd te zijn, zoo men zegt, het loon te bederven. Dat is een karig stuk brood. Zoo ergens geldt hier de uitspraak: „in het zweet uws aanschijns zult gij uw brood verdienen," en van dat zuur verdiende brood zullen wij nog eene belasting eischen? Er is meer, om op te letten, zoo vervolgt de Spr. Toen de Minister van Finantien, bij de verdediging van zijn wetsontwerp, dezen eenen volzin geuit had, volgens Sprekers meening den krachtigsten en schoonsten van zijne uitnemende verdediging: *afschaffing van het gemaal is verbetering van het gemaal*, toen was het pleit beslist, want de Minister kon aantoonen, dat het buitenland 8 procent (in Parijs reeds 10 procent) meer produceerde uit hetzelfde graan dan wij, en hij voorspelde dat nieuwe uitvindingen en verbeteringen in het malen, veel grooter uitkomsten zouden opleveren; terwijl hij de schoone gedachte ontwikkelde hoe de geest des tijds steeds meer en meer daarheen streefde, om de heerlijke vrucht Gods (het graan) nog veel nuttiger aan te wenden. Volgens Sprekers gevoelen, behoorde er moed toe om toen die wet af te keuren. Maar nu, zoo vraagt hij, terwijl wij omringd zijn van steden en dorpen, die allen dat voorregt kunnen deelachtig worden, omringd van plaatsen, die veel beter en goedkooper brood zullen kunnen verkrijgen; mag *nu ons* gemaal aan ketenen geklonken blijven, want formaliteiten en vexatien vernietigen allen vooruitgang! Maar, zegt Spreker, wat gewaag *ik* van den gebrekkigen toestand, waartoe wij zullen gevoerd worden, die toestand kan niet krachtiger geschilderd worden dan door de woorden van onzen Voorzitter, toen hij als lid van de 2de Kamer zeide: „De regering heeft veel gewonnen „maar wat zal bij den maatregel winnen dat deel „der bevolking dat in die gemeenten woont, waar de „belasting zal blijven bestaan, immers *niets*, het is „en blijft een' halve maatregel. De formaliteiten, „waarover men zoo zeer klaagt, zullen op eene an„dere wijze eer vermeerderen, dan verminderen. De „lust tot sluikerij van de eene gemeente naar de an„dere zal toenemen, en tot voorkoming daarvan „zullen nieuwe formaliteiten, nieuwe kwellingen, nieuwe „vexatien, als men dat alzoo noemen wil, gevorderd „worden. Het onderling verkeer en vertier zal meer „en meer worden belemmerd en daaruit voor het al„gemeen meer tijdverlies ontstaan." Wat zullen nu de gevolgen van dit alles zijn? In onze stad, omringd van plaatsen, die allen een beter en goedkooper brood zullen bereiden, zal de sluikerij niet kunnen geweerd worden. Een tal van nijvere bakkers zal hier te gronde gaan, eene horde van sluikers van buiten zal zich met sluikers in onze stad in verbinding stellen, en geen leger van kommiezen zal in staat zijn hen te weren. Onze stad beroemt zich op eene hoogeschool, maar er zal nog eene tweede verrijzen, die echter eenen minderen titel verdient: eene school voor sluikers, want let wel, mijne Heeren, dat eigenaardige heeft de sluikerij van brood boven elke andere vooruit, dat ontduiking van andere belastingen door volwassen misdadigers wordt bedreven, maar om brood te sluiken wordt het kind gebruikt, dat kind wast op onder misdaad, om later als volwassen misdadiger de maatschappij in te treden. Laten wij niet blind zijn, vervolgt Spreker, sluikerij wordt maar al te dikwerf met een' te zachten naam bestempelt. Sluikerij is aan diefstal naauw verwant. Christus heeft gezegd: „Geef den Keizer wat des Keizers is." Tot misdaad zullen velen onzer ingezetenen gebragt worden, en dit alles ten gevolge van eene onbillijke en niet houdbare belasting. Maar boven alles dit nog, vervolgt Spreker, en het is, naar mijne beschouwing verreweg het wigtigste van al het gesprokene. Wij offeren jaarlijks duizende guldens op voor een beter riolenstelsel, men maakt wetten tot het reinhouden der stad, men tracht geldleeningen aan te gaan om betere woningen voor de arbeidende klasse te verkrijgen, want men is beangst voor die raadselachtige ziekte, die zoo menig offer eischt. Wanneer die ziekte uitbreekt, wat worden er gebeden om uitkomst ten Hemel opgezonden, en hoezeer wenscht men toch eenmaal het geneesmiddel te mogen vinden. Wilt gij een der beste geneesmiddelen kennen, voedt den midden- en den arbeidzamen stand beter; zij zijn slecht gevoed. Men mag het toch niet ontkennen, bij al de beproevingen van hun leven, treedt die ziekte gemakkelijker in de woning van den arme dan in dien van den rijke. Om nu dat betere voedsel te verkrijgen legge men geene belastingen op de eerste levensmiddelen; men voedt geen volk door belastingen. Gaarne zal Spreker in deze het gevoelen van de gezondheidskommissie vernemen. Spreker kan zich ten slotte ook niet vereenigen met het later door de Komm. voorgestelde plan; hij heeft hiertegen onderscheidene bedenkingen, maar brengt er slechts eene in het midden. Hij kan aannemen, dat men tot het rigtig innen eener belasting van *f* 97000 eene vermeerdering van ambtenaren en kosten van registers enz. behoeft, maar de Komm. schijnt echter over het hoofd te hebben gezien, dat die kosten voor de verminderde belasting dezelfde zullen blijven, en is, de verhouding van inningkosten over *f* 97000.— reeds belangrijk, welk groot deel zullen die kosten van *f* 67000.— absorberen. De Komm. erkent in het algemeen het nadeelige der voorgestelde belasting, aangezien zij getracht heeft dat te verminderen, maar men moet hetgeen kwaad is niet verminderen, men moet het vernietigen. Ziedaar, Mijne Heeren, zoo eindigt Spr., waarom ik den moed niet heb, om te stemmen *voor* het behoud der voorgestelde belasting, in mijn oog de onregtvaardigste en onzedelijkste.

De heer *Calkoen* zegt, dat hij evenveel belang stelt in het welzijn der mindere klasse als de vorige spreker, en hetzelfde van al zijne medeleden vertrouwt, doch dat hij oordeelt dat de tafereelen wel wat met scherper kleuren zijn afgeteekend, dan wel noodig was. Spr. wil daarom nagaan, wat of dan toch wel die hatelijke belasting beteekent. Hij wijst daarom op een artikel, in de *Utrechtsche Courant* opgenomen, waarin wordt voorgecijferd, hoe weinige centen de arbeidsman op een geheel jaar aan die belasting heeft bij te dragen. Hij vraagt, of het dan van een zoo overwegend bezwaar is? Wel moet hij bekennen dat het brood voor den middelstand tegenwoordig zeer duur is: doch dat moet men niet aan de belasting toeschrijven. Evenmin als het varkens- en schapenvleesch door het afnemen van de belasting in prijs is verminderd, evenmin zal de vermindering van de belasting op het gemaal iets noemenswaard op den broodprijs influenceren. Het brood is niet duur, omdat er de belasting op is, maar uit geheel andere oorzaken.

De heer *Jongeneel* zegt, nooit in den Raad te spreken dan, met innige overtuiging; het is hem aangenaam, dat de heer *Calkoen* op het door hem gesprokene terugkomt. Hij blijft de belasting zwaar en drukkend noemen. Dezen morgen heeft hij nog eene bijeenkomst met bakkers gehad. Allen verklaarden verbaasd te hebben gestaan over het door den heer *Calkoen* aangehaalde artikel. Zij hebben nagegaan, wat men als waar mag aannemen, dat een burgergezin van man, vrouw en vier kinderen iederen week 14 anderhalf Ned. ℔ roodeweitsbroo-

den benoodigd heeft, aan belasting voor ieder brood $2^{1}/_{10}$ cent betaalt, alzoo per week cirka 30 cts. of in een jaar cirka ƒ 15.— terwijl een volslagen arm gezin in dezelfde verhouding ƒ 3.90 betaalt volgens het laatste door de Komm. opgestelde plan. Maar al faalde ook deze berekening, Spr. verlangt van den heer *Calkoen* te vernemen, of er geen moed toe behoort om de voorgestelde belasting aan te nemen, waar het bewezen is, wat treffelijke uitkomsten een vrij gemaal oplevert, boven een gemaal aan formaliteiten en vexatien gebonden.

De heer *Boer* acht zich verpligt zijne uit te brengen stem te motiveren, welke hij nooit zal geven aan een voorstel, om eene eigene belasting voor deze stad op het gemaal in te voeren. Spr. gelooft met den voorzitter, dat men in deze zaak alle overdrijving moet op zijde stellen. Men moet dan ook de zaak niet zoo voorstellen, alsof het publiek door de afschaffing op het gemaal terstond goedkoop brood zal eten. Men heeft opgemerkt, dat de armen bezwaard zijn door de hooge prijzen van het brood; daar is de belasting alleen de oorzaak niet van, daar moet men geheel andere redenen voor zoeken; maar waar is het, dat de belasting toch altijd eenigzins de prijs moet doen rijzen, en hij acht het dus bedenkelijk, tot een' maatregel mede te werken, die het brood, al ware het slechts met eene kleinigheid, verhoogen zal. Hij acht het buiten eenigen twijfel, dat, met het oog op de staatkundige gebeurtenissen en op den aanstaanden winter, het hoogst raadzaam en voorzigtig zou zijn, om geene eigene belasting op het gemaal te heffen. Spr. moet nog wijzen op de moeijelijkheden, welke er noodwendig uit zullen voortvloeijen, wanneer men die belasting als een eigen middel blijft heffen. Het is klaarblijkelijk, dat de vrijheid van graan- en meelhandel op het platteland zal worden aangenomen, en dit acht Spr. de krachtigste aanleiding, om op het niet-behoud dier belasting in deze stad aan te dringen, omdat onze nijvere burgers anders in ongunstiger toestand zouden verkeeren dan de bewoners van den omtrek der stad. Dit wordt te veel voorbijgezien. Men zal nooit kunnen beletten, dat de kommunikatie van de eene gemeente naar de andere door deze stad gaat. Die dan de stad doortrekken wordt eene groote gelegenheid tot sluikerij geboden. Wel kan men er maatregelen tegen nemen, doch die zullen het groote bezwaar niet wegnemen en geene surveillance zal den smokkel kunnen tegen gaan. Spr. verwacht daarom, dat het bedrag dier belasting, zoo als dat nu op de begrooting is uitgetrokken, in werkelijkheid veel minder zal zijn, dan men verwacht. Niemand kan het toch in twijfel trekken, dat hoe onzedelijk het is, om tot dat kwaad mede te werken, het zal toenemen, daar zelfs mindere ambtenaren hebben moeten bekennen, dat het ondoenlijk zal wezen daaraan behoorlijke grenzen te stellen. Maar evenzeer als het een zeer groot bezwaar is, dat men genoodzaakt zal zijn, den arme, die, om het brood eenige centen goedkooper te hebben, het verre buiten de stad gaat halen, in boeten zal moeten slaan, of voor den regter brengen, evenzeer schijnt er iets onzedelijks in, dat men tegen zulke daden, uit nood gepleegd, op deze wijze moet waken. Het groote bezwaar is intusschen, om in het te kort, dat door eene geheele afschaffing zal ontstaan, te voorzien; en toch acht Spr. eene geheele afschaffing, als het eenige wenschelijke, en kan zich dus ook in geenen deele vereenigen met het voorloopig verslag der kommissie voor de begrooting. Haar voorstel toch is een hinken op 2 gedachten; wij zouden dan eene gedeeltelijk direkte belasting krijgen en gedeeltelijk eene belasting op het gemaal. Men zal dan de voordeelen niet kunnen hebben, welke aan de geheele afschaffing van den akzijns verbonden zijn, uit hoofde van het gemengde stelsel; maar uit dien zelfde hoofde zal men de nadeelen, welke elke belasting aanbrengt, juist door dat gemengde stelsel behouden. Dezelfde bezwaren toch, dezelfde moeite en kosten zijn aan de akzijns verbonden, of die belasting ƒ 50 of ƒ 60,000, dan wel ƒ 97,000 opbrengt. Spr. houdt het bovendien voor niet zoo onmogelijk, zooals de Komm. het noemt, om het geheele benoodigde cijfer uit eene direkte belasting te vinden. Als hij het oog slaat op eene stad, als Haarlem, waar toch zeker minder rijkdom is, dan ziet hij, dat daar ƒ 60,000 gevonden worden; te Rotterdam zal men bijna het dubbele heffen, terwijl men op andere plaatsen dienzelfden weg zal bewandelen, en dan zijn deze voorbeelden toch genoegzaam om aan te toonen, dat elders niet zoo onmogelijk schijnt, wat door de Komm. hier bijna onmogelijk genoemd wordt. De Komm. heeft ook geene bepaalde berekeningen van die onmogelijkheid voorgesteld. Dat kan men ook wat het tegendeel betreft niet van leden van den raad vergen; maar toch is er iets, waaraan men in deze moet hechten. Men vraagt namelijk terstond: hebt gij wat beters? Spr. heeft getracht iets beters te vinden. Oogenschijnlijk is hij daarin geslaagd, verder aan den Raad overlatende in hoeverre zijn denkbeeld aannemelijk zou zijn. Spr. is daartoe in de eerste plaats tot het besluit gekomen, dat hij zich met sommige denkbeelden van de Komm. tot herziening van het belastingstelsel zeer goed kan vereenigen. De noodige som die er gevonden moet worden, bedraagt ƒ106000 als ƒ97000 voor het gemaal en ƒ 9000 voor het collectief zegel, daar Spr. het denkbeeld der Komm. deelt, om het kollektief zegel en de expeditie-gelden thans af te schaffen, daar het eene schrede is, om het belastingstelsel, dat eerlang toch eene herziening moet ondergaan, reeds nu op den door de gemeente-wet verlangde voet te brengen. Verder deelt Spr. in het gevoelen dier komm., om het gedisteleerd tot het maximum op te voeren, d. i. met ƒ 18000 en den wijn met ƒ 9000 hooger te belasten. Hij moet hier echter opkomen tegen een beweren van de Komm. in haar voorloopig verslag opgenomen, waarmede hij zich in geenendeele kan vereenigen; de komm. beweert namentlijk, dat de belasting op den wijn niet meer kan verhoogd worden, omdat het gebruik van den wijn bij de burgerij te veel in zwang is als versnapering bij ziekten en bij feestelijkheden, als anderzins zoo zeer noodig is, om de vreugde te verhoogen. Als het laaste waar is, dan zou Spr. meenen, dat juist dat artikel hooger kan belast worden. Hij vindt echter, dat de Komm. hierin zwakke argumenten heeft voortgebragt. Wijn voor den kranke wordt veelal door milddadigheid verstrekt en het is toch beter, dat men den wijn meer belast, dan dat men voedingsmiddelen belasten zou. Spr. moet nog aanvoeren, dat men door de geheele afschaffing van de belasting het gemaal op ƒ 3000 zou winnen op kosten van surveillance en inning, zonder daarbij nog te rekenen, dat men, zoo als reeds vroeger door den Voorzitter is erkend, niet zal kunnen volstaan met het bestaande getal kommiezen, zoodat er dus meer ambtenaren en dus ook meer geld voor de administratie noodig kan wezen. Door dit een en ander heeft Spr. reeds verkregen eene som van ƒ30,000. Er zal dus nog noodig zijn ƒ 76,000, welke door eene direkte belasting zullen moeten gevonden worden. Voorwaar eene belangrijke som, maar toch niet zoo overwegend groot, of zij zou wel door de burger en meer gegoede klassen kunnen gedragen worden, even als dit elders gebeurt. Maar hoe? zal men vragen. Spr. heeft hierover rijpelijk gedacht, en meent, dat het met het oog op de huurwaarde kan gevonden worden, als maatstaf ter berekening van het vermoedelijk inkomen en naar de hoegrootheid, in verschillende klassen te verdeelen. Men zoude dan 9 à 10 klassen kunnen daarstellen, in welken het vermoedelijk vermogen met 1 percent belast, eene som van ƒ 60,000 zou kunnen opbrengen, en dus, wanneer men het met $1^{1}/_{2}$ percent belastte, ƒ 75,090 zou doen verkrijgen, d. i. nagenoeg, hetgeen men noodig heeft. Vooreerst zou men dus met $1^{1}/_{2}$ pCt. belasting op het inkomen kunnen voorzien in het bestaande tekort. Spr. wil hier niet treden in eene volkomene becijfering van de verschillende klassen, maar kortelijk aangeven, dat hij met de huurwaarde van ƒ 200 wil beginnen, en dus woningen van eene huurwaarde van ƒ 200 tot ƒ 300 in de eerste klasse wil brengen. De gemiddelde huurwaarde van die klasse is dan ƒ 250; dat cijfer wil hij met 5 vermenigvuldigen, dan krijgt men een vermoedelijk inkomen van ƒ1250. Dit wil hij zoo vervolgens bij opklimming in alle klassen doen, als bijv. de 1. klasse 5 maal, de 2. $5^{1}/_{2}$, en zoo vervolgens 6, $6^{1}/_{2}$, 7, 8, $9^{1}/_{2}$, 11 en 12 maal. Om een voorbeeld te geven, hoe dit, ofschoon niet zonder opofferingen, te verkrijgen, wil hij een huis nemen van ƒ 1400 huurwaarde, welks bewoner op een vermoedelijk inkomen van ongeveer ƒ 16000 wordt berekend, en die alzoo ƒ 215 zal betalen, waarbij Spr. gelooft, dat er voor hem geene reden zou bestaan, zich over dergelijken aanslag te beklagen. Maar grooter vraag is nu wat zal de laagste klasse dan wel te betalen hebben? ook dit moet Spr. nog zeggen opdat men zich de zaak niet te ligt voorstelle. In de 1. klasse tegen $1^{1}/_{2}$ pCt. berekend, zou men dan ƒ 19 's jaars moeten betalen op eene huurwaarde van ƒ 2 tot ƒ 300. Volgens Spr. meening, zou aan eene dusdanige belasting echter het voordeel verbonden zijn, dat men jaarlijks, naar aanleiding van de behoeften voor de gemeentehuishouding zou kunnen bepalen, wat men dus noodig zou hebben, hetzij 1 pCt., of $1^{1}/_{4}$, of $1^{1}/_{2}$ pCt.; moet men veel hebben, dan 2 pCt. of meer. Dit echter moet opgemerkt worden, dat eene dergelijke heffing bepaald tot zuinigheid zal leiden. Hij meent, dat, doordien men jaarlijks zal moeten bepalen, wat men voor het volgende jaar noodig heeft, men juist elke uitgave meer zal wikken en wegen. Dit een en ander meende Spr. te moeten aanvoeren, opdat niet gezegd kan worden, dat hij ondoordacht zijne stem zou uitbrengen. Zwarigheden zag hij ook in zijn plan, maar minder groote, dan *in het behoud der akzijns.*

De heer *van Dielen* merkt op, dat de geachte laatste spreker zich niet bepaald heeft tot het maken van bedenkingen tegen eene plaatselijke belasting op het gemaal, maar te regt bedacht heeft, dat bij eene gedeeltelijke of algeheele afschaffing van die plaatselijke belasting noodwendig eene andere belasting als acquivalent daarvoor zal behooren vastgesteld te worden. Het plan daartoe door den heer *Boer* ontworpen, gaat heel wat verder dan het voorstel vervat in het voorloopig verslag van de commissie tot onderzoek der begrooting; de berekeningen zoo dadelijk ter toetse te brengen en te overwegen acht hij zeer moeijelijk; waar het op cijfers aankomt verlangt ieder gaarne in de gelegenheid te zijn, die voor zich te zien en bedaard na te gaan. Hij begrijpt ook dat de heer *Boer* dit zijn plan met dat doel heeft opengelegd. Spreker wenscht stil te staan bij een paar punten, welke zij, die bedenkingen tegen de heffing eener plaatselijke belasting op het gemaal hebben, aanvoeren. Men heeft die *onzedelijk* genoemd, waarmede men wil te kennen geven, dat zij de smokkelarij zeer zal bevorderen. Spreker acht de voorstelling, welke daarvan gemaakt is, tamelijk overdreven; hij herinnert, dat het geen nieuwe en ongehoorde zaak is, dat eene landsbelasting wordt afgeschaft en eene heffing op hetzelfde object wordt behouden voor de gemeente; op aandringen van onze voormalige zuidelijke landgenooten werd in 1829 de rijksbelasting op het gemaal opgeheven: van 1830—1838 is toen de belasting op het gemaal voor deze gemeente tot ƒ 2 voor de 100 ℔ tarwemeel gesteld geworden. De ondervinding in die jaren opgedaan, leert niet, dat de voorgestelde vrees voor smokkelarij zoo regtmatig is: een ingesteld onderzoek heeft spreker overtuigd, dat de stadsbelasting op het gemaal niet met die bezwaren in de formaliteiten gepaard is gegaan als men vreest en volkomen heeft opgebragt, hetgeen in de begrootingen geraamd was. Spreker kan niet aannemen, dat wanneer men thans de belasting op het gemaal op ƒ 2 voor de 100 ℔ tarwemeel en 50 cts. voor de 100 ℔ roggemeel brengt, de prikkel tot sluiten grooter zal zijn dan toen; zeer zeker zal dan die prikkel minder zijn dan op dit oogenblik, nu de opcenten voor de gemeente geheven, hooger in bedrag zijn dan het door de Komm. voorgedragen cijfer. Spr. merkt op, dat, wanneer de belasting op het gemaal wordt gesteld als door de Komm. is voorgesteld, de berekening van hetgeen door het huisgezin van een man uit den arbeidenden stand aan belasting wordt betaald, zoo als die door den heer *Jongeneel* gedaan is, op een heel wat lager cijfer zou komen dan van ƒ 15,60 in het jaar. Men heeft beweerd, dat er bij het behouden eener plaatselijke belasting op het gemaal, veel brood van buiten zal uitgevoerd worden, waardoor de nijverheid der bakkers in de stad zeer zal worden benadeeld. Spr. is van oordeel, dat juist door het vervallen van den akzijns zoodanig invoer zal bevorderd worden. Hoe het zij, dit acht Spr. geen bezwaar voor de *burgerij*: zoodanig eene konkurrentie kan voor haar niet dan voordeelig werken: er zal een prikkel te meer voor de bakkers zijn om *goed zuiver* brood te bakken: een ingesteld onderzoek heeft doen zien, dat dit in de stad nog al te wenschen overlaat, en het is te vreezen, dat dit er niet op verbeteren zal, wanneer de aan eene belasting op het gemaal verbonden surveillance bij molenaars, meelverkoopers en bakkers niet de belasting zal komen te vervallen. Spr. moet nog terugkomen op hetgeen zijn geacht medelid *Boer* gezegd heeft, dat de Komm. zou aangevoerd hebben, dat het onmogelijk zal zijn bij eene geheele afschaffing van de belasting op het gemaal in de behoefte der gemeente te voorzien. De Komm. heeft die onmogelijkheid niet op *zich zelve* betoogd, maar in verband tot eene daarvoor in de plaats te stellen direkte belasting, noodwendig tot eene zoodanige hoogte op te voeren, dat onze burgerij daardoor op eene ondragelijke wijze zou gedrukt worden. Ook heeft de vorige Spr. zich op andere gemeenten beroepen die niet geaarzeld hebben de plaatselijke belasting op het gemaal af te schaffen en door een direkte belasting te vervangen, maar het is nog in het geheel niet uitgemaakt, hoe of de ten deele voorgestelde, ten deele aangenomen maatregelen zullen werken: de vraag is, of zij niet zullen blijken hoogst drukkend te zijn, zoodat men welligt al binnen een jaar tijdsverloop berouw zal gevoelen daartoe in eenige overeiling te zijn overgegaan. De Komm. heeft met haar voorstel eene schrede gedaan op den weg tot verbetering van het geheele belastingstelsel: zij wenscht haar voorstel als eene proeve voor een jaar te zien aannemen en de ondervinding te doen spreken. Spr. heeft de overtuiging, dat de tegen de voorgestelde heffing van de belasting op het gemaal, aangevoerde bezwaren niet zoo groot zullen zijn als zij zijn afgeschilderd en meent dat de uitkomst dit zou leeren.

De heer *van Rees* acht zich verpligt een paar opmerkingen te maken, om de wenschelijkheid der afschaffing van het gemaal nog nader te betoogen. Zijns inziens moet men, bij eene dergelijke verandering in het belastingstelsel, als waarvan thans sprake is, niet alleen op het tegenwoordige, maar op de toekomst letten. Men moet de vorderingen en eischen der staathuishoudkunde in aanmerking nemen, om te voorkomen dat men een weg inslaat, dien men naderhand toch moet verlaten. Nu is er geen punt, dat in de laatste tijden zoozeer veld heeft gewonnen, en als tot een axioma is geworden, dan de gunstige invloed der vrijheid van handel en nijverheid op de welvaart. Wanneer men nu in aanmerking neemt dat de Binnenlandsche handel veel belangrijker en vracht-

dragender is voor het algemeene welzijn dan de buitenlandsche, dan volgt daaruit, dat ook de belemmeringen van den binnenlandschen handel in de eerste plaats moeten worden weggenomen. Daarom is spreker steeds ingenomen geweest tegen stedelijke akzijnsen, die behalve de onmisbare linie van douanen aan de grenzen des rijks ook nog kleinere liniën van kommiesen aan de grenzen der gemeenten behouden. Wanneer zij als opcenten op de Rijksbelasting, en tegelijk met de Rijksbelasting geheven worden, oefenen zij reeds een nadeeligen invloed uit: hoeveel te meer, wanneer de Rijksbelasting vervalt en zij op zichzelven blijven staan! Spreker heeft het betreurd, dat de Rijksbelasting op het gemaal afgeschaft is, omdat hij het onvoorzigtig acht de belastingen te verminderen, zoolang er nog behoefte is aan den toevoer van millioenen uit onze koloniën, en omdat hij, waar het Rijksbelastingen geldt, indirekte boven direkte verkiest. Maar nu het gemaal niet meer behoort tot de belastingen des rijks, zullen nu de gemeenten die als eigene belasting gaan heffen? of liever, zullen *enkele* steden, want het zullen er slechts *zeer weinige* zijn, zich van de andere onderscheiden door aan de ingezetenen duurder brood op te dringen, de nijverheid der bakkers aan banden te leggen, en den meelhandel buiten hare poorten te houden? Die toestand is op den duur onhoudbaar. Men zal toch na weinige jaren tot de afschaffing van den akzijns moeten komen; en dan zal men er reeds groote, welligt onherstelbare nadeelen van ondervonden hebben, vooral in deze stad, die reeds zulk een belangrijken koornhandel heeft, en ook voor den meelhandel zoo gunstig gelegen is. Spreker moet het er dus voor houden dat de voorstanders van het behoud van den akzijns zich er mede vleijen, dat de belasting, even als in 1833, na verloop van korteren of langeren tijd weder zal hersteld worden; doch als hij den staatkundigen toestand van ons vaderland overweegt, acht hij die herstelling eene onmogelijkheid. Ten slotte wijst de spreker op het tijdperk van 25 jaren, hetwelk er verloopen is sedert de akzijns op het gemaal als uitsluitend stedelijke belasting gedurende eenige jaren geheven is. In dien tijd zijn alle levensbehoeften, maar vooral het brood, veel duurder geworden, en de arbeidsloonen in het geheel niet of zeer weinig opgeslagen. Zoo het dus al waar is, dat er toen weinig sluikerij heeft plaats gehad, kan men daaruit bezwaarlijk besluiten, dat men ook thans geen sluikerij van eenig belang te vreezen zou hebben.

De heer *Voorduin* zal nadere toelichtingen te gemoet zien. Met belangstelling verwacht hij de oplossing der tegen eene belasting op het gemaal, als eigen middel, ingebragte bezwaren. Het gesprokene heeft op hem eenen diepen indruk gemaakt. In vroegere betrekkingen was Spr. meermalen in de gelegenheid, gade te slaan, hoe eene belasting op het gemaal, meer dan eenige andere, ingrijpt in het huisselijke leven. Niet enkel toch op *den invoer van buiten*, drukken vaak zeer knellende banden, — het is *het fabriekaat*, waar op de belasting geheven wordt: — de bereiding van het onbelaste graan tot brood, — de bereiding alzoo van een hoofdbestanddeel van het voedsel der mindere klasse. De verzekeringen van den wethouder *van Dielen*, dat er weinig gesmokkeld is, toen de belasting op het gemaal hier ter stede (1829—1833) als eigen middel geheven werd, kunnen Spr. niet gerust stellen. De ligging onzer stad, te midden van gemeenten waar die belasting onbekend zal zijn, — onze uitgestrekte buitenwijken, het van alle zijden toegankelijke van de kom der gemeente over de nieuwe wandelingen, dit alles maakt, naar sprekers gevoelen, eene surveillance als aan het oogmerk voldoen zou, volstrekt onmogelijk. Hij vreest, dat groote teleurstelling voor stads financiën, — toeneming van het onzedelijk bedrijf der sluikerij op uitgebreide schaal — verhoogde mate van kwelling der ingezetenen, tot in het binnenste der woningen, — van eene invoering der bedoelde belasting het gevolg zal zijn. Niet dan zeer noode, zal Spr. de voorgestelde vraag *toestemmend* kunnen beantwoorden.

De heer *Voswinkel Dorselen* zegt, dat wanneer hij zijne stem *vóór* de belasting op het gemaal zou uitbrengen, hij dan verlangen zou, om tot het hoogste cijfer, bij de gemeentewet toegestaan, (dat is *f* 3 in plaats van *f* 2 per 100 ℔ tarwe), op te klimmen, ten einde althans de nieuwe voortgeslelde belasting, die welligt even onredelijk is vóór te komen, daar toch de belemmeringen, kosten, en *al* het nadeel aan de heffing der belasting op het gemaal verbonden, dezelfde blijven; maar hoe laag ook die nu met het oog op de afschaffing van den rijksakzijns worde voorgesteld, zal hij daaraan zijne stem moeten onthouden. Hij zegt: ik weet men kan mij vragen, van waar het aequivalent? hij billijkt die vraag, maar met het oog op andere voorname steden van ons land, waar die moeijelijkheid niet zoo onoverkomelijk schijnt, drukt hij zijne innige overtuiging uit, dat als men de zaak *goed* meent, dat dit zulk een groot bezwaar niet zou opleveren, welligt zegt spreker, kom ik nog met een enkel woord hierop terug. Om zijnen tegenstand aan deze voordragt te motiveren, acht hij het niet noodig, al het nadeelige wat hij in de onderwerpelijke belasting ziet, in al zijnen omvang en gevolgen na te gaan, de spreker vervolgt: veel beter dan waartoe ik in staat ben, hebben anderen dit reeds gedaan; het allerminst heb ik de zucht om populariteit na te jagen, maar, behalve dat mij de ondervinding steeds een tegenstander heeft doen zijn om belastingen te heffen, waardoor handel en nijverheid konden worden benadeeld, zoo ben ik dit te sterker omtrent de akzijnsen op de eerste levensbehoeften; en nu, terwijl de hooge regering en in navolging daarvan de meeste gemeentens, deze naar mijne gedachten onbillijke belasting afschaffen, *nu* moet ik er mij bepaald tegen verklaren, dat Burgemeester en Wethouderen dit middel nog voor de stad Utrecht bij eigen heffing als inkomst willen behouden. Hij wil zelfs niet treden in bijzonderheden, hoe impopulair deze belasting is, en nog meer gemaakt worden kan, en de slechte toestand, waarin de Utrechtsche burgerij, tegenover anderen zal te staan komen, maar het toezigt om die belasting te innen, en het meerdere personeel en de daaraan verbondene uitgaven door burgemeester en Wethouderen zelve erkend, moest naar zijne meening genoegzaam geweest zijn, om den heilzamen maatregel door de hooge regering genomen voor Utrecht niet illusoir te maken. Mijne overtuiging is, mijne heeren, vervolgt de spreker, dat deze belasting in de gegevene omstandigheden is *onbestaanbaar;* de vóór- en nadeelen op te sommen bij de opheffing of het blijven bestaan, ik herhaal het nogmaals, acht ik niet meer noodig, en zou ook te veel van uw geduld gevorderd zijn, ik wil ook niets overdrijven; — één enkel punt moge toch dienen, — het is niet alleen de akzijns die zal worden uitgewonnen, gelijk de heer *Calkoen* het slechts heeft willen doen voorkomen, maar, en het zij voor de duizendste maal gezegd, het brood *zelve* zal, door de verkregene vrijheid van aan voer en verwerking der grondstof goedkooper of beter worden, het zijn de *formaliteiten etc. etc.* aan de heffing dier belasting verbonden, die het groote nadeel toebrengen, *dit schijnt men niet te willen begrijpen.* En dan nog, gaat spreker voort, zal de voorgestelde belasting met het voorgedragen vermeerderd aantal ambtenaren behoorlijk worden geïnd? hij betwijfeld dit, hij acht dit onmogelijk. Alles om Utrecht zegt hij, is vrij, overal goedkooper en beter brood, Utrecht van alle zijden open, voor iederen voetganger toegankelijk. Men heeft gesproken van eene linie van douanen; een muur van levendige douanen acht hij niet voldoende om eene behoorlijke controle, die trouwens een der hatelijkste is, te houden. Ziedaar, mijne heeren, zoo drukt de spreker zich uit, met weinige woorden de reden, waarom ik mij tegen het voorstel verklaar. Verder zegt spreker met betrekking tot het acquivalent, dat men wegens de kortheid van tijd en het gemis der noodige bescheiden ook van hem niet vorderen kan, om hierover in beschouwingen te treden, dat dit ook nu niet aan de orde is, dat hij echter in het plan, met een enkel woord door den heer *Boer* aangewezen, veel goeds vindt, doch zou meenen er nog een billijker aanslag te vinden ware, waaromtrent hij zich reserveert, te gelegener tijd zijne zienswijze mede te deelen.

De heer *v. Cleeff* zegt, dat het niet de belasting op het gemaal is, welke de arme drukt, maar wel gemis aan werk. Voor dit oogenblik is er nog werk genoeg, maar de dag zal spoedig aanbreken, waarop er geen werk meer te verrigten is. Voor velen is het ook gemakkelijker, om bedeeling te erlangen, dan om arbeid te zoeken. Onze stad is eene handelsstad, zegt men, en er is veel nijverheid, maar, wat zal dat alles beteekenen, als de werkzaamheden van ambachtslieden bespaard zullen worden, en daarvoor vreest Spr. Hij vraagt, wat is dan beter: eene kleine belasting op te brengen, dan geen werk te hebben? Ook Spr. heeft eene berekening daargesteld, en bevonden, dat het juist de woningen zijn van *f* 300—600 huurwaarde voor welke de lasten zullen te zwaar worden; van die bewoners zal dan geene toelage minder te verwachten zijn voor de armbesturen en het gevolg daarvan zal wezen, dat men niet genoegzaam meer bedeelen kan. — De heer *Boer* heeft gesproken van eene zoo gewenschte verhooging op het stuk der dranken; maar Spr. twijfelt er aan, of de berekening van die verhooging wel juist is, vermits de smokkelarij van sterkendrank daardoor zeer zal vermeerderd worden en zoodanige hoogen opbrengst zoude den meer vervallen toestand der lagere klasse aanduiden. Spr. vindt het een ongeschikt oogenblik, om, nu er nog geene andere belasting is daargesteld, reeds over te gaan tot eene afschaffing van de belasting van het gemaal. Hij meent, dat men zeer gevoegelijk die belasting nog een jaar kan behouden, om in dezen tusschen tijd te zien, op welke wijze men haar het best zoude kunnen doen vervangen.

De *Voorzitter* geeft in bedenking, wegens het vergevorderde uur deze diskussie thans te staken, om haar te eindigen in de eerstvolgende vergadering. Dan zal de zaak moeten beslist worden. — Zonder in alle bijzonderheden te kunnen treden, wenscht hij echter ook van zijne zijde een enkel woord in het midden te brengen. Hij is, gelijk de heer *Jongeneel* herinnerde, geen voorstander van halve maatregelen. En wanneer hij dus wist — wat hij hartelijk wenschte dat *mogelijk* ware — dat alle stedelijke akzijnsen konden worden opgeheven, dan zou hij ook zeer tegen het behoud zijn der belasting op het gemaal. Maar zoolang er nog *eenige* akzijns overblijft, zal men de linie van douane (gelijk men het noemde) moeten behouden. Hij ziet ook niet in, dat de strekking tot sluikerij, welke veel te sterk is afgeschilderd en die hij met dankbaarheid nog zoo erg in ons vaderland niet kan gelooven; — dat die strekking zoo veel minder zou worden aangeprikkeld, indien de akzijns op het gedistilleerd werd opgevoerd. Of men jenever binnensmokkelt of brood, het kwaad zal wel hetzelfde zijn; en nu zou de Spr. wel willen vragen, of de prikkel niet veel grooter is om jenever dan om brood in te smokkelen? Is het voordeel bij het eerste niet oneindig veel grooter, en is dus de prikkel niet sterker? — Men prijst zoo zeer de vrije bereiding van het brood; maar het weegt bij den Spr. zeer zwaar, dat de keurmeesters van het brood herhaaldelijk verklaren, dat na de opheffing der broodzetting het brood *veel* slechter is geworden. En toch ook daarvan heeft men zich zoo schoone uitkomsten voorgespiegeld. Spr. vraagt wat het gevolg zal zijn, indien de broodbereiding nog vrijer wordt, indien de bakkers vrijheid hebben om, zonder eenig toezigt, allerlei bestanddeelen in het meel te mengen? — Wanneer Spreker daarbij bedenkt, dat eene *direkte* belasting, die onvermijdelijk zou moeten volgen, de middelklasse zeer zoude drukken, den meent hij niet dan schoorvoetende er te mogen overgaan om haar tot een zoo aanzienlijk bedrag op te voeren. — De omstandigheid, dat men in het volgende jaar geroepen zal zijn om het belastingstelsel op nieuw te regelen, spoort hem ook krachtig aan om niet met overijling te werk te gaan. Spr. zou het voorzigtig achten om, gelijk de Komm. voorstelde, voorloopig den akzijns op het gemaal tot een verminderd bedrag te behouden, en tevens eene nog lage direkte belasting in te voeren. Dan heeft men een tweeerlei voordeel. Vooreerst zal men dan in de gelegenheid zijn om zich te overtuigen, of werkelijk de akzijns zoo bezwarend, of hare inning zoo hoogst moeijelijk is. Ten andere heeft men dan de ingezetenen, die aan eene direkte belasting geheel ongewoon zijn, voorbereid, indien het noodig mogt zijn haar later te verdubbelen of nog hooger op te voeren. — Nu er zoo weinig tijd is om de zaak grondig te onderzoeken, acht Spr. eene beslissing, waarover men zich misschien later beklagen zou, eene bedenkelijke zaak. De gelegenheid blijft geopend om een volgend jaar daartoe te komen, wanneer het noodig mogt zijn. — Eindelijk merkt Spr. nog dit op: men spreekt steeds van het bedrag der belasting op de *tarwe;* maar er wordt immers zoo oneindig veel meer *rogge* verbruikt? En hoe gering is daarop de akzijns. Immers nog minder dan een *halve* cent op een Nederlandsch pond? Voor dien uiterst geringen last nu reeds het geheele vraagstuk voor goed te beslissen, terwijl er door de ondervinding nog zooveel licht over verspreid kan worden, zou de *Voorzitter* niet durven aanbevelen.

Utrecht bij L. E. Bosch en Co.